

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ผุสดี อินทร์ผาย

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2564

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ผุสดี อินทร์ผาย

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐาน
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เสนอโดย
นางสาวมุสตี อินทร์ผาย เป็นส่วนหนึ่งการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

วันที่ 13 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2564

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

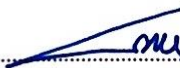
.....ประธานกรรมการ

(ดร.ศักดา สถาพรวงษา)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สรราชัย ชูชีพ)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า
ชื่อนักศึกษา	ผุสดี อินทร์ผาย
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี และ 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 243 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.972 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดีของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย 2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 3) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง และขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้ให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ อาจารย์ ดร.สรรชัย ชูชีพ อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉวียงหงส์ อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรรณปัญญา และอาจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและคุณภาพของเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างสูงต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรีทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ เจ้าของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำราที่ผู้ค้นคว้าอิสระได้ใช้อ้างอิงทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และขอมอบให้แก่ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการศึกษาในอนาคตต่อไป

ผุสดี อินทร์ผาย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	9
ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	9
อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	9
การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	10
ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560-2569.....	15
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.....	20
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย.....	21
วิสัยทัศน์และหลักการ.....	21
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี.....	22
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี.....	27
มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.....	36
ความหมายของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.....	36
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.....	37
การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.....	38
ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	38
ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	48

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
งานวิจัยในประเทศ.....	64
งานวิจัยต่างประเทศ.....	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	76
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	98
สมมติฐานการวิจัย.....	98
วิธีดำเนินการวิจัย.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	109

	หน้า
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	114
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามในการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	129
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	131
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ (Try Out) เครื่องมือในการวิจัย.....	137
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย.....	142
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	145

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 อัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กที่เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก.....	41
ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	75
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	83
ตาราง 4 ร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหาร.....	84
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีภาพรวม.....	86
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	86
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	88
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย.....	90
ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ.....	91
ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง.....	92
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ.....	93

ตาราง 12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	94
ตาราง 13	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	95
ตาราง 14	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา.....	95
ตาราง 15	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา.....	96
ตาราง 16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	97

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ.....	4

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กล่าวไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษ เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย อีกทั้ง รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ และมาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่างๆให้เกิดผล ด้านการศึกษา ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษ เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, หน้า 14 และหน้า 79)

การวางรากฐานการพัฒนาเด็กจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับในทุกมิติให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ ซึ่งเด็กในวันนี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตที่จะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีการพัฒนาที่ครอบคลุมและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย ในการพัฒนาศักยภาพนั้น มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย มีการส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ และให้มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, หน้า 36) โดยการพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ระบุไว้ว่าสถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาก่อนระดับประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของ

เด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ญ)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ด้านการจัดการศึกษา โดยมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก ในปีการศึกษา 2564 มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 19,969 แห่ง ทั่วประเทศ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564) นอกจากนี้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพยิ่งขึ้น และมีการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาใช้แทนมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นมาตรฐานสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมถึงเป็นการยกระดับการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ อีกทั้งยังสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาเด็ก ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางการเงินในการจัดสร้างศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพ และการพัฒนาเด็กในระดับมาตรฐานสากลในทุกจังหวัด และเทียบเคียงหลักสูตรจิตศึกษา ซึ่งมีวิสัยทัศน์ให้ผู้เรียนมีความสุขเต็มเต็มศักยภาพ เป็นคนดี คนเก่ง สอดคล้องกับวิถีชีวิตกลมกลืนกับวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560, หน้า 53)

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการ ดูแล พัฒนาและจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา เป็นการปรับกระบวนการทัศน์ใช้เด็กเป็นที่ตั้งของการกำหนดมาตรฐาน คำนี้ถึงการตอบสนองต่อสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์แทนการใช้บริบทหรือหน่วยงานต้นสังกัดเป็นที่ตั้ง ถ้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใดไม่ผ่านการประเมินตามมาตรฐาน คือ ต้องปรับปรุง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับชุมชนและสังคมจะต้องช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อให้การดำเนินการได้ตามมาตรฐานขั้นต้นเป็นอย่างน้อย แต่ไม่ควรปรับลดเกณฑ์ให้ต่ำลง เนื่องจากมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพ

ทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในการนำประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562ข, หน้า 4 และหน้า 19)

จากรายงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ ในภาพรวมทุกตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับพอใช้ และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องปรับปรุง และต้องปรับปรุงเร่งด่วน ร้อยละ 10.78 หรือ 2,266 แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดผลของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัยอย่างไม่เท่าเทียมกัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2558) อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 157 แห่ง มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ในภาพรวมทุกตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับพอใช้ และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องปรับปรุงอีก 12 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2564) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานและให้ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีถึงดีมากในทุกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กที่สมวัยรอบด้านอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

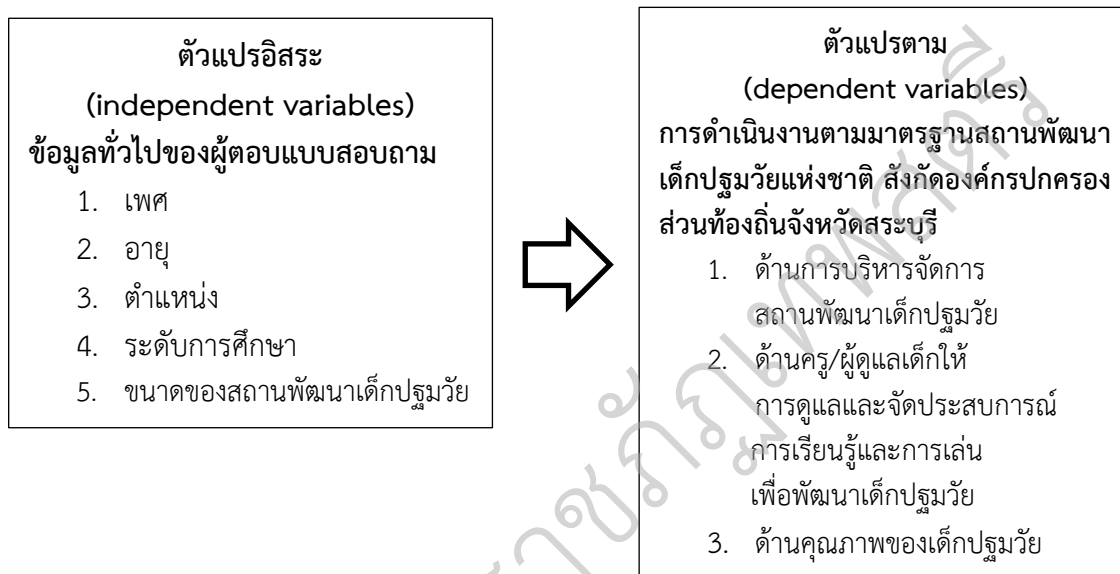
1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ

การศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562ข, หน้า 7) เป็นกรอบแนวคิด แสดงดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยยึดกรอบแนวคิดมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย 3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำนวน 618 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 238 คน และครูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 380 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2564)

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา ปีการศึกษา 2564

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30 – 40 ปี
- 3) 41 – 50 ปี
- 4) 51 ปีขึ้นไป

1.3 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครู

1.4 ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 ขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

- 1) ขนาดเล็ก (เด็กเล็ก ไม่เกิน 50 คน)
- 2) ขนาดกลาง (เด็กเล็ก 51 – 80 คน)
- 3) ขนาดใหญ่ (เด็กเล็ก 81 คนขึ้นไป)

2. ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2 ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น

เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.3 ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. หน่วยงานในระดับนโยบาย ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จะได้รับประโยชน์จากการวิจัย ดังนี้

1.1 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ตรงตามมาตรฐาน

1.2 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีให้มีมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงาน

2. หน่วยงานระดับปฏิบัติ ได้แก่ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จะได้รับประโยชน์จากการศึกษา ดังนี้

2.1 ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาและ/หรือผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐาน

2.2 ครู สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและตรงตามมาตรฐานที่กำหนด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานที่มีการวางแผน การบริหารจัดการอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

2. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ หมายถึง เกณฑ์กลางของสถานที่ได้รับดูแลพัฒนา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปี ถึง 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ หมายถึง การปฏิบัติงานที่มีการวางแผน การบริหารจัดการ อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์กลางของสถานที่ได้รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็ก ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดระเบียบ และการประเมินผล แผนการบริหารจัดการข้อมูล หลักสูตร บุคลากร สภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ระบบสุขภาพ และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนของสถานที่รับดูแล พัฒนา จัด
ประสบการณ์เรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็ก เพื่อให้บรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้

**ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อ
พัฒนาเด็กปฐมวัย** หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ส่งเสริม
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี ส่งเสริมเด็กในระยะ
เปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไปให้มีพัฒนาการด้านต่างๆครบถ้วน เพื่อให้เด็กได้เติบโต
สมวัย

ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย หมายถึง การประเมินผลการดูแลเด็กที่มีอายุตั้งแต่
2-6 ปีบริบูรณ์ เจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม มีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ ด้านภาษาและการสื่อสาร และด้านสังคม
คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดีเหมาะสมกับวัย

4. ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้ปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล อันได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา รักษาการผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
ผู้อำนวยการกองการศึกษา รักษาการผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าสถานศึกษา และรักษาการ
หัวหน้าสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

5. ครู หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ และการดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อันได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู
ผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

6. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง สถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์การเรียนรู้
การศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยให้มี
ความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา สำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปี ถึง 6
ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด
สระบุรี

7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีการดำเนินงาน
เป็นอิสระจากส่วนกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของ
ประชาชนในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.1 ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.2 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.3 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.4 ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560 - 2569
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 - 2.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
 - 2.2 วิสัยทัศน์และหลักการ
 - 2.3 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี
 - 2.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี
3. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
 - 3.1 ความหมายของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
4. การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
 - 4.1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - 4.2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - 4.3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2555) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ

สิริรัตน์ ชูรักษ์ (ม.ป.ป., ย่อหน้า 1) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรภาครัฐที่จัดตั้งตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง อันเป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากร งบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การวางระบบสาธารณสุขปโภค และสาธารณสุขการ การจัดทำบริการและสวัสดิการสังคม ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2542, หน้า 1) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีการดำเนินงานเป็นอิสระจากส่วนกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตน

2. อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2560, หน้า 74) มาตรา 250 กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กระทรวงมหาดไทย (2551, หน้า 1) ได้ให้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. ดำเนินการพัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำ ประสาน และบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่น และวางระบบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

3. ดำเนินการจัดทำ แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. กำหนดแนวทางและจัดทำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น

5. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานด้านการเงิน การคลัง การงบประมาณ การพัสดุ การจัดเก็บรายได้ และการประกอบกิจการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดบริการสาธารณะและการศึกษาในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. กำหนดแนวทาง วางระบบ และสร้างตัวชี้วัด เพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนกำกับ ดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐาน

8. ส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10. พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของกรม

11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

3. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วศิน โภมท (ม.ป.ป., ย่อหน้า 1) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาท้องถิ่น ว่าการจัดการศึกษาท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึงแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

1. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการศึกษาลดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ไม่น้อยกว่า 12 ปี ตามมาตรา 54 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถ

พิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5. กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

สุวรรณ พินตานนท์ (ม.ป.ป.) ได้แบ่งการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาในระบบ (formal education) เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน การศึกษาในระบบมี 2 ระดับ คือ

1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1.1.1 การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (3 – 6 ปี)

1.1.2 การศึกษาประถมศึกษา

1.1.3 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มี 2 ระดับ

คือ

1.1.3.1 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (3 ปี)

1.1.3.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (3 ปี) โดยแยกออกเป็น

ประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา

1.1.4 การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น การศึกษาต่ำกว่าปริญญา และการศึกษาระดับปริญญา

การศึกษาภาคบังคับ หมายถึง การศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 9 ของการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองของเด็กที่มีอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ทราบก่อนเข้าเรียนในสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี หากผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

2. การศึกษานอกระบบ (non-formal education) เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม การจัดการศึกษานอกระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพให้แก่ราษฎร การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

3. การศึกษาตามอัธยาศัย (informal education) เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดชุมชน จัดการสอนให้กับเด็กเร่ร่อนตามชุมชนเมืองใหญ่ การอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น

โดยสถานศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้จัดการศึกษาข้างต้น มี 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ 1) จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง หรือขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา โดยจะต้องจัดการศึกษาในระดับและประเภทที่มีความพร้อม ความเหมาะสม และสนองความต้องการในท้องถิ่น และ 2) ถ่ายโอนสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วจากกระทรวงศึกษาธิการ

การถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 119 ตอนพิเศษ 23 ง วันที่ 13 มีนาคม 2545 ได้กำหนด การถ่ายโอนการจัดการศึกษาในระบบสององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วีระศักดิ์ เครือเทพ, และคนอื่นๆ, 2557, หน้า 18-1 - 18-4) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ให้กระทรวงศึกษาธิการ และเขตพื้นที่การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทำหน้าที่ กำหนดนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษาในระดับชาติ และในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประเมินผลความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินที่กำหนด รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา

2. ให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ เร่งรัดในการสร้างความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาได้เอง โดยกำหนดให้มีคณะทำงานเฉพาะด้านขึ้นเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้โดยเฉพาะ และให้มีการรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ทราบอย่างต่อเนื่อง

3. เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการประเมินความพร้อมแล้ว ให้กระทรวงศึกษาธิการและเขตพื้นที่การศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ถ่ายโอนสถานศึกษาตามประเภทที่กำหนดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ กำหนดให้มีคณะกรรมการด้านการศึกษาระดับเขตพื้นที่ในระดับจังหวัดตามแผนการกระจายอำนาจฯ โดยทำหน้าที่กำหนดนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษาในระดับเขตพื้นที่ กำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งพิจารณาการจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกันจัดการศึกษาโดยอาจดำเนินการในรูปของความร่วมมือซึ่งกันและกัน

6. ภารกิจด้านการจัดการศึกษาที่จะถ่ายโอน มีดังนี้

1. การศึกษาก่อนวัยเรียนหรือระดับปฐมวัย (อายุ 4-6 ปี)

2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่มีลักษณะพิเศษบางประการที่อยู่ในการศึกษาระดับพื้นฐาน ได้แก่

2.1 สถานศึกษาที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะด้าน และมุ่งให้บริการในเขตพื้นที่ที่กว้างขวางกว่าเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง อาทิ โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ซึ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 12 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเน้นความเป็นเลิศด้านดนตรี

2.2 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในเชิงทดลอง วิจัย และพัฒนาสถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นโรงเรียนเพื่อการทดลองวิจัย และพัฒนาหารูปแบบ และวิธีการในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการ เช่น โรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเงินกู้ธนาคารโลก จำนวน 150 โรงเรียน โครงการทดลองใช้หลักสูตรแบบบูรณาการโครงการ (brain based learning) เป็นต้น

2.3 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อผู้พิการและด้อยโอกาส เป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษ และด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ได้แก่ โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการประเภทต่างๆ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี

2.4 สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสถานศึกษาตัวอย่างหรือต้นแบบสำหรับการจัดการศึกษาในระดับภาค ในระดับจังหวัดหรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นตัวอย่างหรือต้นแบบในการจัดการศึกษารูปแบบต่างๆ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษาอื่น เช่น โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ และเป็นศูนย์สาธิตการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในเขตพื้นที่การศึกษา และจังหวัด โรงเรียนอนุบาลต้นแบบเป็นโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้เป็นโรงเรียนต้นแบบเพื่อการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา อำเภอละ 1 โรงเรียน โดยจัดงบประมาณสนับสนุนให้เป็นการเฉพาะเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์เป็นตัวอย่าง และต้นแบบแก่สถานศึกษาทั่วไป โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดเป็นโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นโรงเรียนต้นแบบของการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา และทำหน้าที่เป็นโรงเรียนที่เลี้ยงให้กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและจังหวัด โรงเรียนในฝัน โรงเรียนต้นแบบวิถึพุทธ โรงเรียนต้นแบบพัฒนาการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ โรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English program)

2.5 สถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ กล่าวคือ ระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป และระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป ซึ่งมีภาระในแง่ปริมาณงาน การบริหารบุคคล และมีความซับซ้อนในการบริหารงาน

2.6 สถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานของสำนักงานรับรอง มาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือสถานศึกษาที่ยังขาดความพร้อมทั้งในเชิงบุคลากร และระบบบริหาร ซึ่งจะต้องมีการพัฒนามาตรฐาน และความพร้อมก่อน เช่น สถานศึกษาในถิ่นทุรกันดารที่ห่างไกล หรือสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของตำรวจตระเวนชายแดนบางแห่งที่ยังขาดความพร้อม

2.7 สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นให้มีลักษณะเป็นหน่วยงานกระจายอำนาจในรูปแบบอื่นอยู่แล้ว ได้แก่ สถานศึกษาที่มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

2.8 สถานศึกษาในโครงการพระราชดำริ หรืออยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ หรือสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุง (พื้นที่ทรงงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ โรงเรียนนวมินทราชูทิศ โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรม

ราชูปถัมภ์ โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โรงเรียนสิรินาถราชวิทยาลัย โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ฯ โรงเรียนพัชรกิติยาภา โรงเรียนสิริวัฒนา โรงเรียนราชินีบูรณะ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล โรงเรียนอินทศักดิ์ศึกษาลัย โรงเรียนที่จัดตั้งในวโรกาสรัชชมงคลาภิเษก โรงเรียนรัชดาภิเษก โรงเรียนร่มเกล้า

2.9 สถานศึกษาที่ผู้บริจาคที่ดินและอาคารมีวัตถุประสงค์ให้รัฐเป็นผู้จัดการศึกษาเอง

7. ภายใต้ข้อกำหนด ข้อ 6 ข้างต้น ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นเพิ่มเติมพิเศษให้ถ่ายโอนสถานศึกษาดังกล่าวได้ โดยให้เป็นไปตามความตกลงเป็นกรณีๆ ไป

8. ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติ

1. ให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีประเมินความพร้อมในด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยให้ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินความพร้อมด้วย

2. ประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

3. ให้กระทรวงศึกษาธิการและเขตพื้นที่การศึกษา ถ่ายโอนสถานศึกษาตามประเภทที่กำหนดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม

4. ให้กระทรวงศึกษาธิการและเขตพื้นที่การศึกษาติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา

5. ให้คณะกรรมการกระจายอำนาจฯ กำหนดให้มีคณะกรรมการด้านการศึกษาระดับเขตพื้นที่ในระดับจังหวัด โดยทำหน้าที่กำหนดนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษาในระดับพื้นที่ กำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกันจัดการศึกษา โดยอาจดำเนินการในรูปแบบของสหการ

4. ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560 – 2569

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่มีคุณภาพเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560, หน้า 50 – 66)

แนวคิดของประเด็นยุทธศาสตร์

จากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการพัฒนาของประเทศ ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบท และประเด็นดังกล่าวนี้เชื่อมโยงโดยตรงกับภารกิจและหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และนอกจากนั้นในบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญกับการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะที่ต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่สำคัญคือ ความท้าทายในการจัดบริการสาธารณสุขในรูปแบบการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ หรือการมอบหมายให้เอกชน หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการที่จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น และประเด็นที่ท้าทายต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คือการเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นเพื่อการหนุนเสริมการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกระดับการพัฒนาบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะในภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการเพื่อรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย 4.0
3. เพื่อพัฒนาการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้มีคุณภาพ ทันสมัย สามารถเทียบเคียงได้กับการจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับสากล
4. เพื่อพัฒนาการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะของท้องถิ่นรองรับสังคมผู้สูงอายุ และการแก้ปัญหาทางสังคมตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

เป้าประสงค์และตัวชี้วัด

1. ประชาชนได้รับบริการสาธารณะจากท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีปัญหาความเหลื่อมล้ำในท้องถิ่นลดลง

ตัวชี้วัด

- ร้อยละของระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาท้องถิ่นตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

- ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว มีความพึงพอใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. บริการสาธารณะของท้องถิ่นมีความทันสมัย มาตรฐานสากล สามารถรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย 4.0

ตัวชี้วัด

- ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการจัดบริการต่อประชาชนผ่านระบบดิจิทัล

3. การศึกษา การสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพ และมาตรฐาน

ตัวชี้วัด

- สัดส่วนนักเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทุกระดับชั้นผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 มีจำนวนเพิ่มขึ้น (การทดสอบมาตรฐานการศึกษาชาติ)

- ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดของท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับดีเยี่ยม

- ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในกระทรวงสาธารณสุขและของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนา

1. ร่วมสนับสนุนการพัฒนาทุนมนุษย์ในระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นกำลังหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นในการพึ่งตนเอง และรองรับการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขัน ประกอบด้วย

1.1 พัฒนาโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างโรงเรียนอื่นๆ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถทางด้านอาชีพ การมีทักษะสากลของนักเรียน การมีสุขภาพดี แข็งแรงและความสมบูรณ์ในการเป็นผู้นำการพัฒนาตามแนวทางประชาธิปไตย

1.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดของท้องถิ่นผ่านกระบวนการพัฒนาในรูปแบบของวิทยาลัยการพัฒนาศูนย์บุคลากรทางการศึกษาของท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ มีหลักสูตรการพัฒนาที่ออกแบบขึ้นมาสำหรับโรงเรียนในสังกัดของท้องถิ่นตามประเภทของโรงเรียน และบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

1.3 ศึกษา ค้นคว้า เพื่อการค้นหาแนวทางเพื่อปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน ปฏิรูปการสอบของโรงเรียนในสังกัดของท้องถิ่นตามบริบทของโรงเรียน ผ่านความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

1.4 สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาการเด็ก ร่วมกับองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางการเงินในการจัดสร้างศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพ และพัฒนาการเด็กในระดับมาตรฐานสากลในทุกจังหวัด และเทียบเคียงหลักสูตรจิตศึกษา ซึ่งมีวิสัยทัศน์ให้ผู้เรียนมีความสุข เต็มเต็มศักยภาพ เป็นคนดี คนเก่ง สอดคล้องกับวิถีชีวิตกลมกลืนกับวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง

1.5 เตรียมความพร้อมในระบบการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เพื่อการเปิดสอนระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา โดยการนำร่องในท้องถิ่นที่มีศักยภาพเป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีความเข้มแข็งทางการเงิน การคลัง

1.6 ใช้มาตรการทางกฎหมายด้านการจัดการศึกษาและกฎหมายจัดตั้งที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ

1.7 เพิ่มประสิทธิภาพการให้ทุนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. สร้างกลไกมาตรการรองรับการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมเสริมสร้างสวัสดิการสังคม เสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมระดับพื้นที่

2.1 ระดมพลังของประชาชนและองค์กรภาคีทุกภาคส่วนในท้องถิ่นผ่านการประสานเชิงนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาโครงการประชารัฐ

2.2 ส่งเสริมการจัดการศึกษา กิจกรรมนันทนาการและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและจัดสวัสดิการทางสังคม เพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองทางความรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมการจัดสร้างห้องสมุดประชาชนมาตรฐานและทันสมัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ร่วมส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดผ่านความร่วมมือกับองค์กรภาคีของท้องถิ่น และการประสานเชิงนโยบายจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.4 ร่วมส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนากระบวนการบริการรองรับสังคมผู้สูงอายุ และสังคมแห่งการเกื้อกูลอย่างเท่าเทียมของท้องถิ่น

3. พัฒนาการบริการสาธารณะของท้องถิ่นผ่านการร่วมดำเนินการของเอกชนหรือหน่วยงานรัฐที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริการประชาชน

3.1 ศึกษา วิเคราะห์ แนวทางความร่วมมือของรัฐ เอกชน ตามกฎหมาย และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาร่วมรัฐเอกชน (Public private partnership : PPP) ในภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเจตนารมณ์ของภารกิจอย่างสูงสุด

3.2 เสริมสร้างความร่วมมือเชิงนโยบายของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนำแนวทางประชารัฐมาใช้ในการร่วมมือกัน เพื่อการพัฒนาภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยเฉพาะการบริการประชาชนหรือการมีส่วนร่วมสร้างเสริมในกระบวนการสาธารณสุข การศึกษา และสวัสดิการที่จำเป็นตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3.3 สร้างระบบการทำงานจิตอาสาจากเครือข่ายองค์กรภาคีทุกภาคส่วน เพื่อการสร้างกระแสจิตอาสาแก่ประชาชน ภาคประชาชน ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนในพื้นที่

3.4 แสวงหาความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ หรือเอกชนเพื่อยกระดับการบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรองรับสังคมดิจิทัล และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการพัฒนาการบริการในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การพัฒนาผู้ให้บริการในการดูแลผู้สูงอายุโดยการร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุข

4. เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานสากลรองรับความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และทิศทางการพัฒนาประเทศไทย 4.0

4.1 พัฒนาระบบการบริการของท้องถิ่นเชิงรุกรองรับความจำเป็นในการร่วมพัฒนาระบบบริการประชาชนในอนาคตในพื้นที่ภายใต้กรอบการพัฒนาไทยแลนด์ 4.0

4.2 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือองค์กรภาครัฐ เอกชน ที่เข้มแข็งในการพัฒนาท้องถิ่นและการให้บริการสาธารณะตามภารกิจของท้องถิ่น ในรูปแบบของการบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และแอปพลิเคชันที่สามารถให้ท้องถิ่นทั้งประเทศได้ใช้บริการประชาชนผ่านผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

4.3 พัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. รวมพลังองค์กรภาคีทุกภาคส่วนร่วมหนุนเสริมการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Sustainable Development Goals : SDGs)

5.1 เสริมสร้างมาตรการ กลไก โดยการมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการในเชิงนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วมในการยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 สนับสนุนการใช้กลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมเสริมสร้างการยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.3 ประสานความร่วมมือเชิงนโยบายระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกระทรวงสาธารณสุข เพื่อการร่วมดำเนินงานร่วมกันตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.4 บูรณาการความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคีทุกภาคส่วนในการร่วมสร้างหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.5 สร้างกลไกร่วมเชิงพื้นที่ เพื่อให้ภาคีทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานด้านการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อร่วมปฏิบัติการยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในทุกที่ และขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิง ทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศและการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่นที่เป็นปัญหาในท้องถิ่น ตามภารกิจและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.6 พัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนในท้องถิ่นให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

5.7 เตรียมพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างหลักประกันว่าประชาชนทุกคนในท้องถิ่นจะเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน

5.8 สนับสนุนกลไกการพัฒนาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลผลิตภาพและการมีงานที่สมควร สำหรับทุกคนในท้องถิ่น

5.9 สร้างมาตรการ กลไก เพื่อการร่วมทำให้ท้องถิ่นมีความปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน

5.10 ร่วมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างหลักประกันให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

5.11 เสริมสร้างความพร้อมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

5.12 ส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมปกป้อง ป่าไม้ และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพและหยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอายุ 3 – 6 ปี ในสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก สามารถนำปรัชญาการศึกษาปฐมวัย และหลักการ

ของหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้เด็กอายุ 3 – 6 ปี ได้พัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 1)

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็ก แต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2)

2. วิสัยทัศน์และหลักการ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข และเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 3)

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 4)

3. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

จุดหมาย

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
2. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
3. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย
 - 1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
 - 1.2. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
 - 2.1 มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
3. พัฒนาการด้านสังคม
 - 3.1 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
 - 3.2 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา
 - 4.1 สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
 - 4.2 สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี แบ่งการอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็กออกเป็น 2 ช่วงอายุ ประกอบด้วย ช่วงอายุแรกเกิด - 2 ปี เป็นแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถี

ชีวิตประจำวันโดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู และช่วงอายุ 2 - 3 ปี เป็นแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้โดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู แต่ละช่วงอายุมีรายละเอียด ดังนี้

ช่วงอายุแรกเกิด -2 ปี

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันโดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู เน้นการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ร่างกายตามความสามารถ ด้านอารมณ์จิตใจ ส่งเสริมการตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม ภายใต้สภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและปลอดภัย ด้านสังคม ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด และด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กได้สังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมการคิด และการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับวัย

การอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันสำหรับเด็กอายุแรกเกิด -2 ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานชีวิตของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมในแต่ละวันควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันและการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก โดยมีแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นการสร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัยความปลอดภัย และการแสดงมารยาทที่สุภาพ นุ่มนวลแบบไทย

2. การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่างๆของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหว ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และตามความสามารถของวัย เช่น คว้า คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือ เคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายตามเสียงดนตรี ปีนป่าย เครื่องเล่นสนามเด็กเล่น เล่นม้าโยก ลากจูง ของเล่นมีล้อ ชี่จักรยานทรงตัวของเด็กเล็กโดยใช้เท้าช่วยไถ เป็นต้น

3. การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ-ตา เป็นการฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ ให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์ระหว่างมือและตา รวมทั้งฝึกให้เด็กรู้จักคาดคะเนหรือกะระยะทางของสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเทียบกับตัวเองในลักษณะใกล้กับไกล เช่น มองตามเครื่องแขวนหรือโมบายที่มีเสียงและสี (สำหรับขวบปีแรกควรเป็นโมบายสีขาวดำ) ร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ เล่นหยอดบล็อกรูปทรงลงกล่อง ตอกหมุด โยนรับลูกบอล เล่นน้ำ เล่นปั้นแป้ง ใช้สีเทียนแทงใหญ่วาดเขียนขีดเขียน เป็นต้น

4. การส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น

สบตา อุ้ม โอบกอด สัมผัส การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการแสดงออกทางอารมณ์ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออกอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน ปลูกฝังการชื่นชมธรรมชาติรอบตัว เป็นต้น

5. การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และบุคคลใกล้ชิด โดยการพูดคุยหยอกล้อหรือเล่นกับเด็ก เช่น เล่นจ๊ะเอ๋ เล่นจ้ำจี้ เล่นโยกเยก เล่นประกอบคำร้อง เช่น จันทรเจ้าเอ๋ย แมงมุม ตั๋งไข่มุ่ หรือพาเด็กไปเดินนอกบ้าน พบปะเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ภายใต้ การดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น พาไปบ้านญาติ พาไปร่วมกิจกรรมที่ศาสนสถาน เป็นต้น

6. การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นการกระตุ้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่างๆที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นมองตนเองกับกระจกเงา การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

7. การส่งเสริมการสำรวจสิ่งต่างๆรอบตัว เป็นการฝึกให้เด็กเรียนรู้ สิ่งรอบตัวผ่านเหตุการณ์ และสื่อที่หลากหลายในโอกาสต่างๆ รู้จักสำรวจและทดลองสิ่งที่ไม่คุ้นเคย เช่น มองตามสิ่งของ หันหาที่มาของเสียง ค้นหาสิ่งของที่ปิดซ่อนจากสายตา กิจกรรมการทดลองง่ายๆ เป็นต้น

8. การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นการฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียง เลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่างๆรอบตัว รู้จักเรียกชื่อของตนเอง ชื่ออวัยวะส่วนต่างๆของร่างกาย ชื่อพ่อแม่หรือผู้ใกล้ชิดและชื่อสิ่งต่างๆรอบตัว ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่างๆจากของจริง อ่านหนังสือนิทานภาพหรือร้องเพลงง่ายๆให้เด็กฟัง เป็นต้น

9. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเอง เช่น ชีตเขียนวาดรูปอย่างอิสระ การเล่นบล็อกขนาดใหญ่ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ พูดเล่าเรื่องตามจินตนาการ เล่นสมมติ เป็นต้น

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

1. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
2. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
3. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
4. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
5. ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
6. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
7. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก

8. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
9. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
10. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน

แนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีดังนี้

1. ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
2. สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
3. จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆรอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
5. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด หลากหลาย ปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้าน รวมถึงมีพื้นที่ในการเล่นน้ำเล่นทราย
6. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็ก
7. จัดรวบรวมข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
8. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน มีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการเด็ก

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรประเมินให้ครอบคลุมครบทุกช่วงอายุ เพราะช่วงวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว อีกทั้งมีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติต่างๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ควรสังเกตพัฒนาการเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หากพบความผิดปกติ ต้องรีบพาไปพบแพทย์หรือผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือบำบัด ฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด หลักในการประเมินพัฒนาการมีดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

3. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆและกิจวัตรประจำวัน การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์เด็กและผู้ใกล้ชิด และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก

4. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (เล่มสีชมพู) และใช้คู่มือการเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSTM) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

5. นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

1. การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดู

1.1 ศึกษาปรัชญาการศึกษา หลักการ จุดหมาย เพื่อทำความเข้าใจกับแนวทางการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ

1.2 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัย ในกรณีการอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุแรกเกิด - 2 ปี ให้ใช้แนวทางปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันเป็นกรอบการพัฒนาเด็ก และหากมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 - 3 ปี ให้ใช้แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

1.3 ติดตามประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก โดยการสังเกตและบันทึกการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามช่วงอายุที่กำหนด รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาพัฒนาการที่ล่าช้า หรือความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก หากพบว่าเด็กมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ ควรปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อช่วยเหลือเด็กต่อไป

1.4 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการช้าเร็วต่างกัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบเด็ก หรือเลือกปฏิบัติต่อเด็กเฉพาะคน แต่ควรจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านที่บกพร่องหรือด้านที่เด็กขาดโอกาสในการพัฒนา

2. การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ประกอบกับครอบครัว ส่วนใหญ่มักเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่จึงนำเด็กไปรับการเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยวางแผนหรือกำหนดแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตรงตามปรัชญาและหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรออกแบบและจัดทำขึ้นบนพื้นฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีดังนี้

2.1.1 ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี รวมทั้งรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ เช่น วิธีการอบรมเลี้ยงดู ความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง วัฒนธรรมความเชื่อของท้องถิ่น และความพร้อมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1.2 จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการกำหนดปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ ภารกิจหรือพันธกิจ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุอย่างกว้างๆให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ผ่านประสบการณ์สำคัญที่เด็กใช้ในการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและสาระที่ควรรู้ ซึ่งอาจแตกต่างกันตามบริบทหรือสภาพแวดล้อมของเด็ก การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ โดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจกำหนดหัวข้ออื่นๆได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่ง

2.1.3 การประเมินเป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร หลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบ หลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี

2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
 - มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 - มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 - มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
 - มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 - มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาของเด็ก
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง
- 1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

- 2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 2.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้
- 2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
- 2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก
- 2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- 2.9 จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 – 4 ปี มีความสนใจประมาณ 8 – 12 นาที

วัย 4 – 5 ปี มีความสนใจประมาณ 12 – 15 นาที

วัย 5 – 6 ปี มีความสนใจประมาณ 15 – 20 นาที

2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กและผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อ

ใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทตามมือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่างๆผ่านการเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

3.2.5 การพัฒนาความคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความคิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษาที่ เล่นเกม การศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคล

3.2.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามต่างๆ โดยจัดกิจกรรม

ศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆอย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของ กิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ หรือจัดทำข้อมูล หลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็น รายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่า เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ให้นำข้อมูลผลการประเมินการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัด กิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ
5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3 – 6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่ง วางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด สถานศึกษาต้องคำนึงถึง วิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความต้องการของชุมชน มาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น

การประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน สภาพต่างๆที่เป็นปัญหา จุดเด่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2.2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ ภารกิจหรือพันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ โดยโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย การวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้รายปี เพื่อกำหนดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรรู้ในแต่ละช่วงอายุ ระยะเวลาเรียน การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ และการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาอาจกำหนดโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2.3 การประเมินหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัย แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร หลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ การประเมินระหว่างการทำหลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบ หลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1

การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในการปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จะประสบผลสำเร็จได้ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจและจัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมต่อการศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

1.1 จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและผู้สอนระดับประถมศึกษา ร่วมกันสร้างความเข้าใจ รอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อผู้สอนทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนได้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

1.2 จัดหาเอกสารหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาให้ผู้สอนและบุคลากรอื่นๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

1.3 จัดกิจกรรมให้ผู้สอนทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน

1.4 จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการสร้างรอยเชื่อมต่อ

1.5 จัดกิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ และจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจการศึกษาทั้งสองระดับและให้ความร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

ในกรณีที่โรงเรียนไม่มีชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานกับสถานศึกษาที่คาดว่าเด็กจะไปเข้าเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจให้พ่อแม่ ผู้ปกครองในการช่วยเหลือเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้

2. ผู้สอนระดับปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อส่งต่อผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาสามารถใช้อุ้มนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

2.2 พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

2.3 จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับผู้สอน ตลอดจนการสำรวจสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.4 จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือที่เหมาะสมกับวัยเด็กที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์พื้นฐานที่สอดคล้องกับรอยเชื่อมต่อการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. ผู้สอนระดับประถมศึกษา

ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัย และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย โดยควรดำเนินการดังนี้

3.1 จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับผู้สอน และห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเปิดภาคเรียน

3.2 จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้อง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ เช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

3.3 จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

3.4 จัดกิจกรรมช่วยเหลือ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.5 เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

4. พ่อแม่ ผู้ปกครอง

พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน และเพื่อช่วยบุตรหลานของตนเองในการศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ

4.2 จัดหาหนังสือ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

4.3 มีปฏิสัมพันธ์กับบุตรหลาน ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

4.4 จัดเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน เช่น เล่นนิทาน อ่านหนังสือร่วมกัน สนทนาพูดคุย ซักถามปัญหาในการเรียน ให้การเสริมแรงและให้กำลังใจ

4.5 ร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวบุตรหลานเพื่อช่วยให้บุตรหลานปรับตัวได้ดีขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม

จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตามประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน วางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่าย รวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากการรายงานผล มาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

1. ความหมายของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 11) กล่าวว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562ก, หน้า 6) กล่าวว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562ข, หน้า 5) กล่าวว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง สถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้และการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยครอบคลุมตั้งแต่ทารกแรกเกิดถึง 6 ปี หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชื่อหลากหลายรวมทุกสังกัดในประเทศไทย ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนอนุบาล, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (สำนักพัฒนาสังคม) สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

(สำนักอนามัย) และโรงเรียนอนุบาล (สำนักการศึกษา), กระทรวงสาธารณสุข : ศูนย์เด็กเล็กในโรงพยาบาล, กระทรวงศึกษาธิการ : โรงเรียนอนุบาล (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) และโรงเรียนอนุบาลเอกชน (สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน), หน่วยงานอื่นๆ เช่น โรงเรียนอนุบาลสาธิตในมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิ และองค์กรเอกชน

สรุปได้ว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง สถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยให้มี ความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา สำหรับเด็กที่มีอายุ ตั้งแต่ 2 ปี ถึง 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นมาตรฐานกลางของประเทศแทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติฉบับเดิม โดยให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับใหม่ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลและรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ และให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) เป็นระยะหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ดังนั้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกสังกัดที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ คือ ก่อนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะต้องดำเนินการเอามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาตินี้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพและการให้บริการการจัดการศึกษา การบริหารจัดการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียนที่เชื่อมโยงถึงกระบวนการติดตามประเมินผล การประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก แต่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือว่าโรงเรียนอนุบาลก็ยังมีมาตรฐานที่จะใช้ยึดโยงเป็นกรอบในการดำเนินงานและการประเมินผล ดังนั้น จึงต้องหาจุดรวมที่จะเชื่อมโยงมาตรฐานต่างๆ เพื่อรายงานภาพรวมของเด็กปฐมวัยทั้งประเทศให้ได้ ไม่ว่าจะใช้มาตรฐานอะไรก็ตาม รวมถึงทำอย่างไรให้ผู้ปฏิบัติเกิดความชัดเจนในการนำมาตรฐานไปใช้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562ข, หน้า 5-6)

ดังนั้น มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง มั่นคั่ง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด

ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุ ตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่มีอยู่ แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพของภูมิภาคอาเซียนฯ ทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีศักยภาพ การให้บริการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานนี้ สามารถพิจารณาเพิ่มเติมเกณฑ์ดังกล่าวได้ตามบริบท

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดที่ดูแลเด็กในเวลากลางวันให้แก่เด็กที่มีช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2555, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการและดำเนินการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันของผู้บริหารศูนย์ เช่น นายกเทศมนตรี นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ศึกษาพิเศษ นักวิชาการศึกษา กรรมการศูนย์ เช่น การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมประเมินผล เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้รับบริการมั่นใจได้ว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการดำเนินงานที่มีคุณภาพ

ดังนั้น การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการจัดระเบียบ และการประเมินผล แผนการบริหารจัดการข้อมูล หลักสูตร บุคลากร สภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ระบบสุขภาพ และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนของสถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็ก เพื่อให้บรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.1.1 บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งแผนที่หน่วยงานที่กำกับดูแลหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวทางในการพัฒนา รวมถึงติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมถึงด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านบริหารบุคลากร ด้านบริหารการเงินและพัสดุ ด้านบริหารอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและระบบอำนวยความสะดวก ด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1.2 บริหารหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หลักสูตร คือ ประสบการณ์ต่างๆ ที่ประสงค์จะให้เด็กได้รับ เพื่อสามารถสร้างความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะ ทศนคติ และอุปนิสัย

ประสบการณ์ต่างๆ เหล่านี้ย่อมได้มาจากปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และเด็กคนอื่นๆ วัตถุประสงค์ที่คัดสรรแล้ว และกิจกรรมต่างๆ ที่ได้วางแผนไว้อย่างรอบคอบ โดยคำนึงว่าเด็กแต่ละคนย่อมมาจากวัฒนธรรมอันหลากหลาย และมีบุคลิกภาพต่างกันไป รูปแบบหลักสูตรเด็กปฐมวัย เนื้อหาการนำไปใช้ จะมีส่วนช่วยอย่างมากในด้านคุณภาพการให้บริการแก่เด็กปฐมวัย การใช้หลักสูตรซึ่ง คำนึงถึงพัฒนาการและภูมิหลังของเด็กเป็นรายบุคคล คำนึงถึงการพัฒนาเด็กในทุกส่วนหลัก และส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการเรียนรู้ที่จะอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาเด็ก และผลสำรวจเชิงบวกในระยะยาวในบริบทที่แสดงให้เห็นถึงบรรยากาศทางวิชาการ หลักสูตรจะประกอบด้วยลักษณะอันสำคัญของหลักสูตร ส่วนต่างๆ ในพัฒนาการของเด็ก (เช่น พัฒนาการทางกาย ภาษา การคิดและสติปัญญา การแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ เป็นต้น) คำนึงถึงวัฒนธรรม มนุษยศาสตร์ และปัญหาทางการเรียนรู้

หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง หลักสูตรที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งวางแผน หรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (หลักสูตรแกนกลาง) กำหนดโดยสถานศึกษานำสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะตามวัยที่พึงประสงค์ มาออกแบบหลักสูตรฯ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหรือรับรอง หมายถึงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 หรือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นหลักสูตรแกนกลางระดับปฐมวัย หรือหลักสูตรที่มาจากต่างประเทศที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรองกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (PDCA)

วางแผน (P : Plan) หมายถึง ขั้นตอนในการร่างหลักสูตร โดยประกอบไปด้วยการรวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์ในหลักสูตร กำหนดแนวทางการประเมินผล รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อนนำไปใช้

ปฏิบัติตามแผน (D : Do) หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้

ตรวจสอบ/ประเมินผลและนำผลประเมินมาวิเคราะห์ (C : Check) หมายถึงการตรวจสอบหลักสูตรประเมินผลและนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรนั้นมาวิเคราะห์

ปรับปรุงแก้ไขดำเนินการให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A : Action) หมายถึงการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น แก้ไขให้เหมาะสมตามผลที่ได้จากการประเมิน

1.1.3 บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน หมายถึง การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บ โดยต้องจัดเก็บเป็นหมวดหมู่

อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เมื่อผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องใช้งานข้อมูล สามารถนำข้อมูลที่จัดเก็บมาใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว รวมถึงมีการนำข้อมูลไปประมวลผลวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวอย่างข้อมูลที่จัดเก็บ เช่น ข้อมูลเด็กรายบุคคล ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลด้านงบประมาณ ข้อมูลด้านครุภัณฑ์ บันทึกการบาดเจ็บ อุบัติเหตุ โรคติดต่อ บันทึก การตรวจสุขภาพ บันทึกความปลอดภัยของสนามเด็กเล่น บันทึกผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถิติอื่นๆ ฯลฯ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.2.1 บริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ หน่วยงานต้นสังกัด หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการกำหนดสิทธิและสวัสดิการของบุคลากร โดยมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุน ดังนี้ มีโครงสร้าง คุณสมบัติ และอัตรากำลัง การตรวจสุขภาพประจำปี มีการตรวจและส่งเสริมสุขภาพของครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากร อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (การตรวจสุขภาพ เช่น เอ็กซเรย์ปอด ตรวจอูจจาระ เพื่อหาเชื้อบิด ไทฟอยด์ และพยาธิ ตรวจเลือดหาไวรัสตับอักเสบบีซีอี และตรวจผิวหนัง เป็นต้น) จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำงาน จัดให้ครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากร ได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล/การประกันสังคม มีการประเมินความเครียดด้วยตนเองและมีการช่วยเหลือที่จำเป็น

1.2.2 ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หัวหน้าระดับปฐมวัย/ผู้ดำเนินกิจการ มีคุณวุฒิ/คุณสมบัติเหมาะสม และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ คุณสมบัติเหมาะสม หมายถึง หัวหน้าศูนย์/หัวหน้าระดับปฐมวัย/ผู้ดำเนินกิจการ มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย กรณีมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามที่กำหนดต้องมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี สนับสนุน กำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรตามที่ได้รับมอบหมาย จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ เพื่อการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบุคลากร มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม

1.2.3 ครู/ผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยมีวุฒิการศึกษา/คุณสมบัติเหมาะสม คุณสมบัติเหมาะสม คือ ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก พี่เลี้ยง หรือบุคลากรที่ทำหน้าที่หลักในการสอน และเลี้ยงดูเด็ก มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย กรณีมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามที่กำหนดต้องมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ได้รับการฝึกอบรมด้านการพัฒนาเด็ก

ปฐมวัยด้วยวิธีต่างๆ อย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง ครูและผู้ดูแลเด็กทุกคนได้รับการอบรม/ประชุม เรื่อง การป้องกันควบคุมโรคติดต่อที่พบบ่อยในเด็ก เช่น โรคหวัด โรคอุจจาระร่วง โรคมือเท้าปาก โรค หนองพยาธิ หัด คางทูม ไขสุกใส โรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น และเรื่องการปฏิบัติต่อเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรมและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ได้รับการตรวจสุขภาพเมื่อแรกเข้า

1.2.4 บริหารบุคลากรจัดอัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กอย่างเหมาะสมพอเพียงต่อ จำนวนเด็กในแต่ละกลุ่มอายุ มีอัตราส่วนและกลุ่มกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถจัดหาครูหรือ ผู้ดูแลเด็กที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาช่วยเสริมในการจัดกิจกรรม โดยการบริหารบุคลากรทาง การศึกษา จะต้องเป็นไปตามอัตราส่วนตามเกณฑ์ทุกกลุ่มอายุที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตาราง 1 อัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กที่เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก

เด็ก (อายุ)	อัตราส่วนครู/ผู้ดูแลเด็ก (คน)	จำนวนเด็กในกลุ่มกิจกรรม
ต่ำกว่า 1 ปี	1 : 3	กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
ต่ำกว่า 2 ปี	1 : 5	กลุ่มละไม่เกิน 10 คน
ต่ำกว่า 3 ปี	1 : 10	กลุ่มละไม่เกิน 20 คน
3 ปี – ก่อนเข้า ป.1	1 : 15	กลุ่มละไม่เกิน 30 คน

ที่มา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562ข, หน้า 8)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.3.1 บริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ บริหาร จัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ หมายถึง การบริหารจัดการภาวะ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งเป็นอันตรายต่อเด็กได้ถูกควบคุมไว้เพื่อให้เด็กมี สุขภาพที่ดี ไม่ได้รับบาดเจ็บหรือรับพิษจากสารอันตราย ซึ่งต้องครอบคลุมความปลอดภัย 5 ด้าน ได้แก่ ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุจากการจมน้ำ อุบัติเหตุทางถนน หกล้มและพลัดตกจากที่สูง ไฟฟ้า/ของร้อน การขาดอากาศหายใจ จากวัสดุแหลมคมที่มแทง สัตว์กัด การได้รับสารพิษ ความปลอดภัยจากการใช้ผลิตภัณฑ์รอบตัวเด็ก จากของใช้ของเล่น การกินอาหารและยา ความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ จากอากาศ น้ำ ดิน สารพิษ จากโรงงาน จากกองขยะ ความปลอดภัยของเด็กในภัยพิบัติต่างๆ จากภัยธรรมชาติ และภัยขนาดใหญ่ที่เกิดจากการกระทำของ

มนุษย์ และความปลอดภัยของเด็กจากการถูกกระทำรุนแรง เช่น การถูกทำร้ายร่างกายอีกทั้งยังครอบคลุมทั้งการประเมินกระบวนการจัดการความปลอดภัย และการประเมินผลลัพธ์ทางสุขภาพ และผลลัพธ์ของการลดปัจจัยเสี่ยง นโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้รับผิดชอบทุกระดับได้รับรู้ และปฏิบัติร่วมกันให้จัดสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ระบบการสำรวจค้นหาจุดเสี่ยง การวิเคราะห์วางแผนแก้ไขตามลำดับความสำคัญของปัญหาและโอกาสที่จะเกิดอันตราย การค้นหาแนวทางป้องกันแก้ไขที่สามารถปฏิบัติได้ หรือหากปฏิบัติไม่ได้ต้องรายงานขอความช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง การติดตามประเมินผล การสำรวจ การแก้ไขในส่วนที่มีโอกาสเกิดอันตรายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยทุก 3 เดือน การนำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ

1.3.2 โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย หมายถึง โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคงมีความปลอดภัย ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงทนทาน มีมาตรฐานไม่ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ ไม่ใกล้แหล่งน้ำ/พื้นที่เสี่ยงอันตรายและบริเวณรอบที่ตั้งสะอาด มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย โครงสร้างอาคารมั่นคง มีขอบเขตและทางเข้า-ออกที่ชัดเจน บริเวณที่ตั้งปลอดภัยสะอาดไม่อยู่ใกล้แหล่งมลพิษทางอากาศ น้ำ ดิน เช่น บริเวณขนถ่ายก๊าซ น้ำมัน สารเคมี โรงงาน กองขยะ เว้นแต่มีมาตรการป้องกันความเสี่ยงอันตรายดังกล่าว การติดตามประเมินผลการสำรวจ การแก้ไขในส่วนที่มีโอกาสเกิดอันตรายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยทุก 3 เดือน การนำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ

1.3.3 จัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร การจัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น หมายถึง การจัดให้มีอาณาบริเวณที่เด็กสามารถเข้าถึงเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมที่สนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างการเรียนรู้ สร้างสรรค์ สร้างความสุขและมีความปลอดภัย สนามเด็กเล่นได้มาตรฐานตามข้อกำหนดความปลอดภัย จะต้องประกอบด้วย เครื่องเล่นที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับอายุของเด็ก พื้นสนามสามารถดูดซับพลังงานและลดการบาดเจ็บจากการตก การติดตั้งที่ถูกต้อง การตรวจสอบบำรุงรักษา และมีผู้ดูแลเด็กในขณะที่เล่น การจัดการความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร หมายถึง การจัดการสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเพื่อป้องกันอันตรายต่อเด็กจากโครงสร้างหนักล้นทับ เช่น จากรั้ว ป้าย จากมลพิษ เช่น จากโรงงานอุตสาหกรรม ที่ตั้งห่างจากสถานีบริการเชื้อเพลิงและสถานที่เก็บเชื้อเพลิง ขยะสิ่งปฏิกูล ไม่ใกล้แหล่งน้ำ ถนนหน้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีทางข้าม มีทางเท้า ไม่มีการวางของหรือจอดรถบนทางเท้า ยานพาหนะในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องใช้เวลาเร็วน้อยกว่า 30 กิโลเมตร/ชั่วโมง การจัดการและการประเมินความปลอดภัยภายนอกอาคารอย่างต่อเนื่อง เพื่อ

เปรียบเทียบความเสี่ยง เช่น รั้ว ประตูรั้ว แหล่งน้ำ ถนนภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้นไม้ และสัตว์ การจัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น ตรวจสอบเช็คคัดกรองความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและเปรียบเทียบความเสี่ยงว่าได้ถูกแก้ไข หรือเกิดความเสี่ยงเพิ่มขึ้นใหม่ และแนวทางแก้ไข ป้องกัน ที่สามารถปฏิบัติได้ หรือต้องขอความช่วยเหลือ การนำผลการประเมินวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง พัฒนาพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

1.3.4 จัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัย เหมาะสมกับการใช้งานและพอเพียง การจัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัยเหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ หมายถึง การกำหนดมาตรฐานและการดำเนินงานเพื่อป้องกันอันตรายจากการตกจากที่สูง เช่น ระเบียง บันได พื้นที่ลิ้น การชนกระแทก โครงสร้างแหลมคม โครงสร้างหนัก เช่น ชั้นวางของ/ตู้ ล้มทับ ไฟฟ้า การได้รับสารพิษ เช่น สีทาอาคารน้ำยาทำความสะอาดต่างๆ การขาดอากาศหายใจ เช่น เชือกเส้นสายรัดคอ และอุบัติเหตุอื่นๆ การประเมินสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัยเหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ การจัดทำทะเบียนควบคุมตรวจสอบให้มีใช้งานครบถ้วน และคัดแยกของที่ชำรุดออกอย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจุบันประเมินการดำเนินการ วิเคราะห์ความรุนแรง และความเสี่ยงที่จะเกิดอันตราย ค้นหาแนวทางป้องกัน แก้ไข ที่สามารถปฏิบัติได้ หรือต้องขอความช่วยเหลือ นำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา

1.3.5 จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน มีจำนวนพอเพียง สะอาด เหมาะสมกับระดับการพัฒนาการของเด็ก การจัดหาของเล่นที่ปลอดภัยตามมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) ให้มีจำนวนเพียงพอเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก โดยประเมินถึงความปลอดภัยของของเล่น และดูแลทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ การจัดเก็บตรวจสอบของเล่น คัดแยกของเล่นที่ชำรุดออก และดูแลทำ ความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง ประเมินการดำเนินงาน วิเคราะห์ความรุนแรง และความเสี่ยงที่จะเกิด ค้นหาแนวทางป้องกัน แก้ไข ที่สามารถปฏิบัติได้ หรือต้องขอความช่วยเหลือ นำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนา

1.3.6 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย หมายถึง ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กเดินทางโดยปลอดภัย เช่น การเดินทางโดยทางเท้า จะต้องเดินทางกับผู้ใหญ่ไม่เดินทางโดยลำพัง โดยรถจักรยานต้องมีการป้องกันเท้าเข้าซี่ล้อ โดยรถจักรยานยนต์เด็กต้องสวมหมวกนิรภัย ทางน้ำต้องสวมเสื้อชูชีพ โดยรถยนต์แนะนำให้ใช้นั่งนิรภัยให้เหมาะสมตามวัย เดินทางโดยรถรับส่ง รถรับส่งต้องถูกต้องตามระเบียบของกรมขนส่งทางบก สำนวณการเดินทางของเด็กและการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเดินทางของเด็ก การให้ความรู้ การสร้างวินัยและการฝึกทักษะเด็กในการเดินทางไป-กลับอย่างปลอดภัย ปรับปรุงโครงสร้างการเดินทาง และการปฏิบัติเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บ

ในการเดินทางของเด็ก การสร้างความตระหนักและให้ความรู้กับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันสนับสนุนให้เด็กเดินทางได้อย่างปลอดภัย การประเมินผลการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุง

1.3.7 จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดการให้มีการค้นหาภัยหรืออันตรายจากการกระทำของบุคคลอื่น มีการสำรวจร่างกายเด็กเป็นประจำทุกวัน เมื่อมาถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและก่อนกลับบ้าน มีบันทึกรอยบาดแผล จัดให้มีการรายงานเมื่อพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพที่ต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้น รู้วิธีสื่อสารกับหน่วยฉุกเฉินทางการแพทย์รวมทั้งวิธีการส่งต่อเด็ก มาตรการป้องกันภัยจากบุคคลอย่างเป็นระบบ การรับส่งเด็ก การตรวจสอบการเข้า-ออก สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การเยี่ยมบ้าน การสำรวจร่างกายเด็กเพื่อตรวจดูบาดแผล หรือร่องรอยที่อาจเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น และเมื่อเกิดการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทุกครั้ง การสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเฝ้าระวังความปลอดภัยของเด็กจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกเมื่อพบสิ่งที่น่าสงสัยต้องรายงานให้ครูเวรประจำวันทราบ เพื่อป้องกันและแก้ไข การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานและนำข้อมูลมาบันทึก วิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข ป้องกัน การนำผลประเมินมาปรับปรุง/พัฒนา

1.3.8 จัดให้มีระบบรับเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ภัยพิบัติตามความเสี่ยงของพื้นที่ จัดให้มีระบบรับเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ภัยพิบัติตามความเสี่ยงของพื้นที่ หมายถึง มีแผนรับภัยฉุกเฉิน/ภัยพิบัติ จัดการฝึกซ้อมแผนประจำปี มีการติดตั้งอุปกรณ์ มีระบบสัญญาณเตือนภัย มีหมายเลขโทรศัพท์หน่วยงานในพื้นที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและระบบส่งต่อ ดำเนินการจัดทำแผนฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ สำรวจพื้นที่ ติดตั้งอุปกรณ์ บุคลากรต้องได้รับการฝึกอบรม และมีการฝึกซ้อมแผนอพยพให้กับบุคลากรทุกคน/เด็กทุกคนเสมือนเกิดเหตุจริงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการ นำผลประเมินมาปรับปรุง/พัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.4.1 มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็กและดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น จัดให้มีอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอตามวัยทุกวัน จัดให้มีเครื่องชั่งน้ำหนักและเครื่องวัดความยาว/ส่วนสูง ที่ได้มาตรฐาน และติดตั้งถูกต้อง มีคู่มือวิธีการติดตั้ง ชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูง และการแปลผลการเจริญเติบโตมีการตรวจสอบเครื่องมือ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดให้มีการบันทึกข้อมูลน้ำหนักส่วนสูง และมีการภาพการเจริญโตเป็นรายบุคคล จัดให้มีการอบรมการจัดอาหาร การตัดอาหาร วิธีการติดตั้ง ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและการแปลผลการเจริญเติบโต จัดให้มียา เวชภัณฑ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับกรณีฉุกเฉินเบื้องต้นที่ใช้ในการปฐมพยาบาลเด็ก

1.4.2 มีแผนและดำเนินการตรวจสอบอนามัยประจำวัน ตรวจสอบสุขภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ มีการตรวจสอบอนามัยประจำวัน สังเกตความผิดปกติของเด็กตั้งแต่แรกเริ่ม เช่น มีไข้ ไอ น้ำมูก ผื่นตามตัว เป็นต้น รีบแจ้งผู้ปกครองมารับไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข รวมทั้งให้คำแนะนำในการดูแลเด็กแก่ผู้ปกครอง และบันทึกการป่วยของเด็กในห้องเรียนทุกวัน ตามแบบคัดกรองอาการป่วยรายห้องเรียน กรณีตรวจคัดกรองเด็กไม่พบอาการป่วยเมื่อแรกเริ่ม แต่มีอาการป่วยในเวลาต่อมาในขณะที่อยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้แยกเด็กที่ป่วยออกจากเด็กที่ไม่ป่วย โดยการแยกนอนแยกเล่นจากเด็กคนอื่นทุกครั้ง สนับสนุน/จัดการตรวจสอบสุขภาพประจำปีโดยบุคลากรทางการแพทย์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนตั้งแต่แรกเริ่มตามระยะที่กำหนดครูและผู้ดูแลเด็กบันทึกตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กทุกคน ทุกภาคเรียน กรณีเด็กได้รับไม่ครบถ้วน แนะนำผู้ปกครองให้พาเด็กไปรับวัคซีนที่สถานบริการสาธารณสุข และบันทึกการแนะนำในแบบบันทึกปัญหาสุขภาพและการดูแลเบื้องต้น มีมาตรการและกิจกรรมป้องกัน และแก้ไขเมื่อเกิดโรคติดต่อขึ้น รวมทั้งเก็บข้อมูลของโรคติดต่อ มาตรการ : ดำเนินตาม 10 มาตรการศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลปลอดโรค ของกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข กิจกรรมป้องกัน : การป้องกันโรคที่ได้ผลดีและคุ้มค่าที่สุด คือ การป้องกันในระยะก่อนได้รับเชื้อ ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรครับประทานอาหารครบ 5 หมู่ มีน้ำดื่มที่สะอาดเพียงพอ ได้รับการดูแลเรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล เน้นความสะอาด สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ มีพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจเหมาะสมตามวัย (ตามแนวทางการป้องกันโรคติดต่อในศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข) แนวทางการแก้ไขเมื่อเกิดโรคติดต่อ : เมื่อเกิดโรคขึ้นต้องป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของโรค (ตามแนวทางการป้องกันโรคติดต่อในศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข)

1.4.3 อาคารต้องมีพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัย และการใช้ประโยชน์ มีพื้นที่พอเพียงสำหรับการจัดกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของเด็กพอเพียงเฉลี่ย 1.5-2.0 ตารางเมตรต่อคน มีพื้นที่เตรียมอาหาร/ครัว รวมทั้งการขนส่งอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ มีการปกปิดอาหาร ที่พร้อมบริโภคขณะขนส่ง (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีการจ้างเหมาผู้ประกอบอาหารจัดส่งมาจากภายนอก) ภาชนะใส่อาหารที่ปลอดภัยและมีการตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐาน พื้นที่สำหรับนอนหลับ เน้นเรื่องความสะอาด และปลอดโปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี มีพื้นที่สำหรับเล่น และทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม มีพื้นที่หรือบริเวณสำหรับให้ครู/ผู้ดูแลเด็กทำความสะอาดช่องปากและแปรงฟันให้เด็ก ตั้งแต่ฟันซี่แรกขึ้น เน้นพื้นที่หรือบริเวณที่มีแสงสว่างเพียงพอ เพื่อให้มองเห็นฟันได้ชัดเจน มีพื้นที่สำหรับแยกเด็กป่วย เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ และเป็นที่ยุ่แลปฐมพยาบาลก่อนที่ผู้ปกครองจะมารับเด็ก

1.4.4 จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนผู้บริหารจัดพื้นที่ในห้องเรียน เช่น มุมประสบการณ์ มุมสร้างสรรค์ มุมบทบาทสมมติ มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมสร้างสรรค์ มุมดนตรี มุมวิทยาศาสตร์ มุมคณิตศาสตร์ เป็นต้น และพื้นที่นอกห้องเรียน เช่น พื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่เล่นนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สนามกลางแจ้ง ลานเอนกประสงค์ ให้เป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมประจำวันเพื่อการเรียนรู้ การเก็บข้อมูลการทำกิจกรรมใช้มุมเหล่านั้นของเด็ก มีบันทึกการใช้มุมทุกวัน รวมทั้งการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมของเด็ก นำผลที่ได้วิเคราะห์และสรุปให้ผู้ปกครองทราบและนำมาปรับพื้นที่ให้น่าสนใจที่จะช่วยให้เด็กได้ใช้มากขึ้น หรือหมุนเวียนอย่างเหมาะสมทุก 2 สัปดาห์

1.4.5 จัดบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน/ล้างมือให้เพียงพอ สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก แยกห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปรงฟัน/ที่ล้างมือ อย่างเป็นสัดส่วน มีการทำความสะอาดอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง มีระบบดูแลความสะอาดรวมทั้งมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง มีที่สำหรับแปรงฟันให้เหมาะสมกับเด็ก สะอาด ไม่มีคราบสกปรก ไม่มีน้ำขัง ไม่เหม็นและไม่ลื่น ถ้ามีก๊อกน้ำน้อย ควรมีถังสะอาดใส่น้ำ และภาชนะกลางใช้ตักน้ำจากถังใสในแก้วให้เด็ก กรณีจัดสถานที่แปรงฟันเป็นโครงสร้างถาวร ควรมีจำนวนก๊อกน้ำที่เหมาะสมกับตัวเด็กและเพียงพอ มีกระจกหลังอ่างน้ำ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการช่วยสอนเด็กแปรงฟัน การที่เด็กเห็นตัวเองจากกระจก จะกระตุ้นให้เด็กอยากแปรงฟัน และทำให้เด็กแปรงฟันได้นานขึ้น

1.4.6 จัดการระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุงประกอบอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ กำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล และพาหะนำโรค สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องมีสถานที่ประกอบอาหาร/ที่เตรียมอาหารต้องมีอ่างล้างภาชนะและอุปกรณ์ที่ถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร โดยอ่างล้างภาชนะอุปกรณ์ที่มีก๊อกน้ำ และท่อระบายน้ำ วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างต้องมีการระบายน้ำที่ดีไม่เหม็นและมีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด น้ำดื่ม : ต้องเป็นน้ำดื่มสุก หรือน้ำที่ผ่านระบบการปรับปรุงคุณภาพแล้ว เช่น น้ำกรองจากเครื่องกรองน้ำที่มีการบำรุงรักษาตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์นั้นๆหรือน้ำบรรจุขวดที่ได้รับอนุญาตจาก อย. น้ำใช้ : ควรเป็นน้ำประปา น้ำบาดาล หรือน้ำที่สะอาด มีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะทั้งภายในและภายนอกอาคาร มีการทิ้งขยะแยกประเภท และจัดให้มีภาชนะรองรับขยะแยกประเภท พร้อมสัญลักษณ์ โดยที่ภาชนะรองรับขยะสภาพดี มีฝาปิดมิดชิด มีจำนวนเพียงพอ และทำความสะอาดที่รองรับขยะเป็นประจำมีมาตรการป้องกันแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค มีกิจกรรมที่สร้างสรรค์/เป็นแหล่งเรียนรู้ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงาน ภาพถ่ายกิจกรรมสร้างสรรค์หรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู เด็ก และชุมชน

1.4.7 จัดอุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคน และดูแลความสะอาดและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ มีอุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวสำหรับเด็ก ได้แก่ แปรงสีฟัน ถ้วยน้ำ/กระติกน้ำ ช้อนนอน ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า ที่ติดป้ายชื่อ มีที่วางอุปกรณ์

และเครื่องใช้ส่วนตัวที่วางเฉพาะของเด็กแต่ละคน และวางอย่างถูกต้อง เช่น แปรงสีฟันต้องเอาด้ามลงสำหรับผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว ผ้ากันเปื้อน ต้องเก็บเป็นสัดส่วน และมีสัญลักษณ์ที่บอกให้รู้ว่าเป็นของเด็กเฉพาะแต่ละคน อุปกรณ์ ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็กจัดวางอยู่ในตำแหน่งที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก และจำนวนอุปกรณ์ ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็กเพียงพอและใช้สอยในการดำเนินกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสม คຸ້ມຄ່າຮວມທັງຕຣວງສອບການໃຊ້ງານອຸ່ງສມ່າສອອຸປຸກຣຸມມີມາຕຣຣຸນ ມອກ.

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.5.1 มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครอง ให้ความรู้สื่อสารสัมพันธ์ทั้งระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น มีพื้นที่หรือช่องทางประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและความรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก เช่น ป้ายนิเทศ มุมเรียนรู้ ผู้ปกครองและสื่อออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น มีการประเมินกิจกรรมสารสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป ให้ดียิ่งขึ้น

1.5.2 การจัดกิจกรรมที่พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม มีการจัดกิจกรรมที่ให้พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชนได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ต่างๆ อาจจัดขึ้นในโอกาสสำคัญตามเทศกาลต่างๆ สอดคล้องกับประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรม หรือการจัดประชุมผู้ปกครอง โดยจัดกิจกรรมดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง มีการประเมินกิจกรรมที่จัด เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของครอบครัว เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดผลที่ดียิ่งขึ้น มีการกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือของชุมชน เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ เช่น ห้องสมุดของเล่น มีการจัดตั้งเครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกันเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.3 ดำเนินงานให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารหรือความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้แก่ชุมชนโดยเป็นข้อมูลที่มีความทันต่อยุคสมัย และมีความหลากหลาย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งสังกัดหน่วยงานของรัฐ

ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา เครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการต่างๆ เพื่อพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน เป็นประจำ สม่ำเสมอ และมีสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.4 มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยให้มีจำนวนคณะกรรมการไม่น้อยกว่า ๓ คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทน ด้านการศึกษา ผู้แทนชุมชน และผู้ปกครอง ซึ่งองค์ประกอบอื่นๆ ของคณะกรรมการฯ ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด มีการประชุมคณะกรรมการฯ ปีการศึกษาละไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง มีหน้าที่กำหนดแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงาน และหาเครือข่ายมาสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินคุณภาพภายในของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2555, หน้า 15) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก โดยให้ครบ 4 สาระตามหลักสูตร คือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวเด็ก สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก โดยให้สอดคล้องกับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาความสามารถตามวัยของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ดังนั้น ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ส่งเสริมการพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี ส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป ให้มีพัฒนาการด้านต่างๆครบถ้วน เพื่อให้เด็กได้เติบโตสมวัย ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.1.1 มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล ซึ่งแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครู/ผู้ดูแลเด็กจัดทำขึ้นและการดำเนินกิจกรรมต้องมีลักษณะ ดังนี้ สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัย/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกิจกรรมในแต่ละวันสามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน คือ ด้านร่างกาย

อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร กิจกรรมที่จัดต้องเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก กิจกรรมที่จัดต้องเหมาะสมกับบริบทสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมที่จัดต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมตามความสามารถของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจ มีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม และนำผลมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมของครูและให้ความช่วยเหลือเด็กที่ยังไม่เกิดพฤติกรรมที่คาดหวังจากแผนการจัดประสบการณ์ กิจกรรมที่จัดมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความจำเป็น และความต้องการ การช่วยเหลือพิเศษของเด็กเป็นรายบุคคล

2.1.2 จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย มีการจัดพื้นที่ มุมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 พื้นที่/มุม เช่น มุมบล็อกมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติ มุมวิทยาศาสตร์ มุมดนตรี มุมเกมการศึกษา ฯลฯ มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่หลากหลายและเพียงพอกับการทำกิจกรรมของเด็กในทุกพื้นที่/มุม มีการปรับเปลี่ยนสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในพื้นที่/มุมตามความสนใจของเด็กสอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม และสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมในทุกพื้นที่/มุม มีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กในขณะทำกิจกรรม

2.1.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น จัดกิจกรรมสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้เด็กได้ริเริ่ม คิดวางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยครู/ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก จัดกิจกรรมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้ออกการณไว้ จัดกิจกรรมโดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ จัดกิจกรรมที่มีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กิจกรรมกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และครู/ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ริเริ่ม

2.1.4 เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอก แหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย เทคโนโลยีในระดับปฐมวัย เป็นการนำความรู้ ทักษะ และวัสดุอุปกรณ์มาสร้างสิ่งของเครื่องใช้เพื่อแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการของเด็ก ผ่านกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งสิ่งของเครื่องใช้สำหรับเด็กปฐมวัยไม่ได้หมายถึงคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสมาร์ตโฟนเท่านั้น แต่หมายถึงของเล่นของใช้ในชีวิตประจำวันรอบตัวเด็ก เช่น ของใช้ประจำตัวเด็ก ของเล่นในมุมบทบาทสมมติ บล็อก ของเล่นสัมผัส ของเล่นประเภทกลไก กรรไกร กาว แวนชยาย เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องเล่นสนาม เป็นต้น แต่ถ้าใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน จะต้องเลือกใช้ให้ปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และกำหนดเวลาให้เด็ก อยู่หน้าจอ ใช้สื่ออย่างหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ เช่น ดิน หิน ทราย ต้นไม้ใบไม้ ฯลฯ และสื่อที่มนุษย์ผลิตขึ้น ทั้งสื่อครูทำขึ้นและสื่อที่จัดซื้อ สื่อที่ใช้มีความเหมาะสมกับขั้นตอนในการจัด ประสบการณ์ เด็กมีโอกาสได้หยิบจับสังเกต สำรวจ ทดลอง เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีผ่านการลง มือทำ และสื่อที่จัดไว้ในพื้นที่/มุม รวมถึงสื่อของเล่นนอกห้องเรียนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระตาม ความสนใจ มีการใช้สื่อเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับ เด็ก ขณะใช้สื่อเด็กมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครู กับเพื่อนเด็กด้วยกัน สื่อที่ใช้จัด ประสบการณ์มีสภาพพร้อมใช้งาน มีปริมาณเพียงพอ และปลอดภัยสำหรับเด็ก ใช้สภาพแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็น ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีการจัดกิจกรรมที่เด็กได้ใช้สื่อ/อุปกรณ์/เทคโนโลยี ที่เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำกิจกรรม หรือออกแบบและสร้างของเล่น ของใช้ด้วยตนเอง อย่างเหมาะสมกับวัย โดยให้คำแนะนำถึงวิธีการใช้ที่ถูกต้อง และการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นทั้งกับตนเองและผู้อื่น เช่น การใช้กาว สกอตเทป กรรไกร ไม้บรรทัด ของมีคม ของที่มีความร้อน เป็นต้น รวมถึงมี การกำหนดกติกาเวลาการใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น การแบ่งปันกันในการใช้อุปกรณ์ การทำความสะอาด และจัดเก็บเมื่อใช้เสร็จ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อ/อุปกรณ์/เทคโนโลยี ทั้งการใช้ อย่างเหมาะสมถูกวิธี การดูแลให้มีสภาพที่ดีอยู่เสมอพร้อมใช้งาน ทำความสะอาด จัดเก็บอย่างมีระบบและ เป็นระเบียบ สะดวกต่อการนำมาใช้งาน

2.1.5 เฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัด กิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ มีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี สรุปผลการประเมิน และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง การประเมินพัฒนาการเด็กครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร เป็นการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงในกิจกรรมประจำวันด้วย เครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย มีการบันทึกการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ความสามารถในด้าน

ที่เด็กถนัดและมีความสนใจ และให้การช่วยเหลือ พัฒนา ตลอดจนแก้ปัญหาในเรื่องที่เด็กยังล่าช้า หรือมีอุปสรรค มีระบบการบันทึก ประเมินผล รายงานผล และส่งต่อข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ และร่วมมือกันในการส่งเสริม พัฒนา และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก ร่วมกันทั้งบ้าน สถานพัฒนาเด็ก/โรงเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.2.1 ให้เด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป รับประทานอาหารที่ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอ และส่งเสริมพฤติกรรมการกินที่เหมาะสม มีการจัดอาหารให้กับเด็กในปริมาณที่เพียงพอเหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาชนะที่ใส่อาหาร และสถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด และปลอดภัย มีการจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่มอาหาร และมีเมนูอาหารที่หลากหลายมีคุณค่าทางโภชนาการไม่ซ้ำกันในรอบ 1 สัปดาห์ มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดสำหรับเด็ก ภาชนะบรรจุน้ำต้องสะอาด มีการทำความสะอาดทุกครั้งก่อนการเติมน้ำ และมีแก้วน้ำสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล มีการสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้ รับประทานอย่างเหมาะสมกับความจำเป็นของเด็ก มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการรับประทานที่เหมาะสม และสุขนิสัยการกินที่ดีให้กับเด็ก ดูแลและส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้เด็กมีทัศนคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการรับประทาน อาหาร ได้แก่ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และในปริมาณที่เหมาะสม การมีสุขนิสัยที่ดีและมีมารยาทในการรับประทานอาหาร เช่น การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การเคี้ยวอาหารให้ละเอียด และไม่พูดคุย ขณะมีอาหารในปาก เป็นต้น มีการจัดกิจกรรมให้เด็กรู้คุณค่าและประโยชน์ของอาหาร การหลีกเลี่ยงอาหาร ที่เป็นโทษต่อร่างกาย สุขนิสัยและมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร เช่น การจัดกิจกรรมประกอบอาหาร การเล่นบทบาทสมมุติ การทำโครงการ การเชิญนักโภชนาการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้และจัดกิจกรรมกับเด็ก เป็นต้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่รับเด็ก อายุต่ำกว่า 1 ปี มีการจัดอาหารให้กับเด็ก ดังนี้

- แรกเกิด - 6 เดือน รับประทานนมแม่เพียงอย่างเดียว

- อายุ 6 เดือน - 1 ปี รับประทานอาหารครบ 5 กลุ่มอาหารตามวัย และนม

แม่

2.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมในการดูแลสุขภาพ ความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ครู ผู้ดูแลเด็ก จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพให้เด็กมีอุปนิสัยในการทำกิจวัตรประจำวัน เด็กอายุ 0 - 2 ปี ได้รับการแปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ตั้งแต่มีฟันซี่แรกขึ้น โดยครู/ผู้ดูแลเด็ก หลังจากอาบน้ำทุกวัน เด็กอายุ 2 ปีขึ้นไป มีการจัดกิจกรรม แปรงฟันหลัง

อาหารกลางวัน ทุกวัน เพื่อการสร้างสุขนิสัยการแปรงฟันให้แก่เด็ก โดยมีครู/ผู้ดูแลเด็กควบคุมดูแลการแปรงฟันของเด็กและฝึกทักษะการแปรงฟันให้เด็ก

อุปกรณ์การแปรงฟัน

1. เด็กทุกคนมีแปรงสีฟัน แก้วน้ำ และผ้าเช็ดหน้าเป็นของตนเอง
2. แปรงสีฟันที่ใช้มีคุณภาพอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน คือ ขนแปรงนุ่ม หน้าที่ตัดตรงขนแปรงไม่บานและไม่มีคราบสกปรก
3. ใช้ยาสีฟันสำหรับเด็กที่ผสมฟลูออไรด์เพื่อให้ได้ผลในการป้องกันฟันผุ
4. เก็บแปรงสีฟัน แก้วน้ำ และผ้าเช็ดหน้าของเด็กแต่ละคนแยกจากกันไม่ให้สัมผัสกัน ไว้ในที่โปร่งไม่อับชื้นปลอดต่อแมลงที่เป็นพาหะของเชื้อโรค การจัดเก็บแปรงสีฟัน ควรวางแปรงสีฟันตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้น้ำจากด้ามแปรงหยดใส่หัวแปรงสีฟัน
5. สถานที่แปรงฟันควรมีก๊อกน้ำ มีการระบายน้ำที่ดี หากไม่มีอ่างล้างมือแปรงฟันต้องดูแลไม่ให้มีน้ำขังแฉะแฉะ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อเด็ก

2.2.3 ตรวจสอบสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกาย ฟันและช่องปากเพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ การตรวจความสะอาด ครู/ผู้ดูแลเด็กตรวจฟันเด็กไปพร้อมกับ การตรวจสุขภาพทั่วไปหรือตรวจภายหลังที่เด็กแปรงฟันแล้ว โดยใช้หลอดพลาสติกเล็กๆ เช็ดยูคราบจุลินทรีย์บนผิวฟัน ฟันที่สะอาดจะต้องไม่มีคราบติดออกมากับปลายหลอด หากพบว่ามีคราบติดออกมากับปลายหลอดแสดงว่ายังแปรงไม่สะอาด ครู/ผู้ดูแลเด็กต้องแปรงซ้ำ ฝึกทักษะการแปรงฟันให้เด็กเพิ่ม และแนะนำให้ผู้ปกครองแปรงฟันเด็กที่บ้านทุกวัน การตรวจฟันและบันทึกการตรวจ ควรตรวจเทอมละ 1 ครั้ง หรือทุก 6 เดือน หากพบว่าฟันมีรอยสีดำหรือเริ่มมีรูผุ ควรแนะนำผู้ปกครองให้พาเด็กไปพบทันตบุคลากร

2.2.4 เฝ้าระวังติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคล บันทึกผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง สุ่มชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูงและแปลผลโดยใช้กราฟ น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ และกราฟน้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ส่วนสูง ประมาณ 10 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภาวะการเจริญเติบโตที่สุ่มกับข้อมูลของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเด็กแต่ละคน สรุปรายงานเด็กสูงตีสมส่วน โดยดูเด็กเป็นรายบุคคล เด็กน้ำหนักตัวตามเกณฑ์ เด็กสูงตี หมายถึง เด็กที่มีความยาวหรือส่วนสูงอยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์ขึ้นไป (สูงตามเกณฑ์หรือค่อนข้างสูงหรือสูง) เมื่อเทียบกับกราฟความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ เด็กสมส่วน หมายถึง เด็กที่มีน้ำหนักอยู่ในระดับสมส่วน เมื่อเทียบกับกราฟน้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ส่วนสูง เด็กสูงตีสมส่วน หมายถึง เด็กที่มีความยาวหรือส่วนสูงอยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์อายุขึ้นไปและมีน้ำหนักอยู่ในระดับสมส่วน (ในคนเดียวกัน) การติดตามและบันทึกการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคลทุก 3 เดือน บันทึกลงในกราฟน้ำหนักตามอายุ ส่วนสูงตามอายุ น้ำหนักตามส่วนสูง และแปลผลภาวะ

โภชนาการ มีการให้คำแนะนำ/ความรู้ด้านโภชนาการที่สอดคล้องกับการเจริญเติบโต ภาวะโภชนาการของเด็กแก่พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็ก นำผลการเฝ้าติดตามการเจริญเติบโตมาปรับการให้อาหารให้เหมาะสมกับเด็ก มีแผนการแก้ปัญหาเด็กเตี้ย ผอม อ้วนกว่ามาตรฐานอย่างเป็นระบบ

2.2.5 จัดให้มีการตรวจสุขภาพร่างกาย ฟันและช่องปาก สายตา หู ตามกำหนด มีการส่งเสริมให้เด็กได้รับการตรวจสุขภาพตามกำหนด (ตรวจสุขภาพและรับวัคซีนตามนัด เมื่ออายุ 2, 4, 6, 9-12 เดือน, 1 ปีครึ่ง, 2 ปี หลังจากนั้นตรวจสุขภาพทุกปี จนอายุ 6 ปี) มีบันทึกผลการตรวจสุขภาพตามกำหนดเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง มีการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นกับเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ และส่งต่อบุคลากรทางการแพทย์ มีการบันทึกการให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ (ซึ่งรวมทั้ง การเจ็บป่วยและบาดเจ็บ) เช่น เด็กที่มีโรคประจำตัว ครู/ผู้ดูแลเด็ก ศึกษาประวัติและบันทึกสุขภาพเด็กในความดูแลเพื่อปฏิบัติต่อเด็กได้อย่างเหมาะสม ครู/ผู้ดูแลเด็ก สามารถสังเกต ค้นพบ เมื่อเด็กมีอาการผิดปกติและให้การช่วยเหลือ ในกรณี que เด็กมีโรคประจำตัวหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กเป็นโรคหอบหืด ลมชัก แพ้อาหาร เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.3.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ คิดตั้งคำถาม สืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร มีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ มีการส่งเสริมให้เด็กได้แก้ปัญหาด้วยตนเองในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาทักษะกระบวนการคิดผ่านการเล่นอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้นำเสนอผลงาน และมีพื้นที่จัดแสดงผลงานของเด็ก การสร้างบรรยากาศที่เด็กรู้สึกอบอุ่น กล้าคิดกล้าทำ ทำที่และคำถามกระตุ้นการคิด การยอมรับความคิด และผลงานที่แตกต่างของเด็กแต่ละคน ไม่เปรียบเทียบ ไม่ตีค่าหรือตัดสินผลงานเด็ก การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการส่งเสริมการคิดและการลงมือทำงานของเด็ก เช่น การจัดหนังสือ สมุดภาพ และสื่อที่สนับสนุนการทำกิจกรรมและสร้างผลงานของเด็ก สื่อที่มีความหลากหลายที่ช่วยกระตุ้นการคิด และการค้นคว้าของเด็ก

2.3.2 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฟัง พูด ถาม ตอบ เล่าและสนทนา ตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ เปิดโอกาสให้เด็กได้สื่อสารความต้องการและความรู้สึกด้วยภาษาท่าทาง และภาษาพูดอย่างเหมาะสมตามวัย และเด็กได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม ด้วยการสร้างความรู้สึกมั่นใจที่จะพูดที่จะสื่อสาร มีเวลาให้เด็กแต่ละคนอย่างเพียงพอ ในการพูดแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก ตั้งคำถาม บอกเล่า

ประสบการณ์ ให้คำแนะนำและเสริมแรงทางบวก ไม่ทำให้เด็กรู้สึกขาดความมั่นใจด้วยการตำหนิ เปรียบเทียบ ทำให้รู้สึกอาย หรือเสียหน้า มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาที่ หลากหลาย โดยให้ความสำคัญของภาษาแม่/ภาษาถิ่นเป็นลำดับต้น การออกแบบการจัด ประสบการณ์เน้นการเรียนรู้ที่มีความสุขผ่านกิจกรรมและเล่นอย่างมีความหมายต่อเด็ก และ สอดคล้องกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมของเด็ก มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อ พัฒนาทักษะการฟังการพูดผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมมีลักษณะการบูรณาการ สนุกสนานและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษา ครู/ผู้ดูแลเด็กเป็นแบบอย่างของผู้ฟังและผู้พูดที่ดี ทั้ง ด้านการใช้ภาษาและมารยาทที่ดีในการฟังและพูดมีการใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม ทักษะการฟังและการพูดให้กับเด็กอย่างเหมาะสม เช่น การจัดมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติ มุมการเล่นหุ่น มีการสำรวจความสามารถในการพูด การได้ยิน หากพบว่ามีเด็กที่มีปัญหาหรือ ความบกพร่องในการฟังและการพูด มีการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้นตามความต้องการจำเป็นของ เด็ก และแนะนำผู้ปกครองหรือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อวินิจฉัยและให้ความช่วยเหลือ ต่อไป

2.3.3 จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านให้เด็กมีทักษะการดูภาพ ฟัง เรื่องราว พูดเล่า อ่าน วาด/เขียน เบื้องต้น ตามลำดับพัฒนาการ โดยครู/ผู้ดูแลเด็ก เป็นตัวอย่างของ การพูด และการอ่านที่ถูกต้อง เด็กสื่อสารความคิด ความต้องการ และความรู้สึกผ่านการวาดรูป หรือ ชิตเขียนอย่างเหมาะสมตามวัย เด็กมีอิสระในการเลือกอ่านหนังสือในมุมหนังสือหรือที่ที่ครูจัดไว้ให้ และเด็กทุกคนได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมด้วยการสร้างความรู้สึกมั่นใจที่จะอ่านและเขียน แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การอ่านและการเขียนเบื้องต้นมีลักษณะการบูรณาการผ่าน กิจกรรมที่หลากหลาย การออกแบบกิจกรรมให้ความสำคัญกับการเรียนรู้การอ่านและเขียนอย่างมี ความสุขและมีความหมายต่อเด็ก การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการ อ่านการเขียนอยู่บนพื้นฐานของพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย การจัด กิจกรรมการอ่านเขียนจึงครอบคลุมการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนการอ่านและการเขียน เช่น การอ่านหนังสือภาพ การอ่านแบบคาดเดาจากหนังสือนิทาน การอ่านคำที่ติดอยู่ทั่วไปในห้องเรียน และบริเวณห้องเรียน การพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อ นิ้วมือ การทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับ ตา การขีดเขียน การเขียนที่เลียนแบบการเขียนของผู้ใหญ่แต่ยังไม่เป็นการเขียนที่ถูกต้อง เป็นต้น การจัดกิจกรรมให้ความสำคัญของการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษามากกว่าการเน้นความสมบูรณ์ แบบของการอ่านและเขียน กิจกรรมการพัฒนาทักษะการอ่านเขียนจึงเป็นกิจกรรมที่เด็กเรียนรู้ด้วยความ สุข และมีความหมายต่อเด็ก มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน การสร้าง ความคุ้นเคยและการเห็นคุณค่าของการอ่านและการเขียน โดยบูรณาการการอ่าน การเขียนสู่ กิจกรรมประจำวัน เช่น การอ่านกติกาข้อตกลงของห้อง การอ่านนิทานให้เด็กฟัง การอ่านชื่อเด็กใน

ห้องเรียน การอ่านเมนูอาหารกลางวัน การเขียนคำหรือประโยคสั้นๆ ตามที่ได้ก่อกำหนด การเขียนชื่อเด็ก ในผลงาน เป็นต้น มีการใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน เบื้องต้นให้กับเด็กอย่างเหมาะสม จัดเตรียมกระดาษ เครื่องเขียน ให้เด็กเลือกเขียนอย่างอิสระตาม ความต้องการและครู/ผู้ดูแลเด็กเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่านและการเขียนให้กับเด็ก มีการสำรวจ ความสามารถในการอ่านการเขียนของเด็ก หากพบว่าเด็กที่มีปัญหาหรือความบกพร่องในการอ่าน และการเขียนมีการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้นตามความต้องการจำเป็นของเด็กและแนะนำ ผู้ปกครองหรือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อวินิจฉัย และให้ความช่วยเหลือต่อไป

2.3.4 จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่างๆ สถานที่ และ ธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ เด็กมีความรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่แวดล้อมธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่างๆ รอบตัว โดย การกำหนดสาระต้องเป็นเนื้อหาที่มีความหมายต่อเด็ก สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับความรู้ และประสบการณ์เดิมของเด็ก สาระที่กำหนดในแผนต้องยืดหยุ่นและพร้อมปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับ ความสนใจและความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรมมุ่งให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ สนใจ สิ่งที่อยู่รอบตัวและเรียนรู้กระบวนการแสวงหาความรู้หาคำตอบในสิ่งที่สงสัย ผ่านกิจกรรมที่ หลากหลาย เช่น การค้นคว้า สำรวจ ทดลอง รวบรวมข้อมูล และสรุปผล กิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้ง กิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่มที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก การใช้สื่อ/อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้บริบทสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น และความสนใจของเด็ก จัด พื้นที่และโอกาสให้เด็กทุกคนได้นำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้และผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็ก

2.3.5 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตาม วัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ทักษะพื้นฐาน ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เช่น การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ จำนวน การวัด มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) แบบรูป ความสัมพันธ์และเวลา ผ่านกิจกรรมและการใช้ ประสาทสัมผัสที่หลากหลาย การนำความรู้และทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มาใช้ ในชีวิตประจำวัน มีการบันทึกทักษะด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของเด็กเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและการเป็น พลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก จัดกิจกรรมสร้างเสริม ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก และการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ การสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย มีความมั่นคงทางอารมณ์ เห็นคุณค่า และมี

ความภาคภูมิใจในตนเอง ด้วยการให้ความสำคัญกับเด็กทุกคน ยอมรับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน พร้อมรับฟังและให้โอกาสเด็กทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง เมื่อทำผิดครูพร้อมจะให้คำแนะนำ ชวนให้เด็กคิด ยอมรับผิด พร้อมทั้งจะปรับและพัฒนาตนเอง การให้แรงเสริมทางบวกต่อพฤติกรรมที่ดี ชมเชย ให้กำลังใจ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งจากครู/ผู้ดูแลเด็กและจากกลุ่มเพื่อนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งความคิดความรู้สึกและการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามวัย เช่น การวาดภาพตนเองและเล่าเรื่องของตนเอง การเล่าถึงสิ่งที่ตนเองถนัด ชอบ และสนใจ การบอกเล่าถึงความรู้สึกของตนเองต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ในนิทานหรือเรื่องเล่า การฝึกทักษะในการติดตาม กำกับ และประเมินตนเอง จากขั้นตอนของสรุปการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยการชวนให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อการทำกิจกรรมหรือจากผลงานของเด็ก ตั้งคำถามหรือชวนให้เด็กคิดเพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงตนเอง การจัดกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู/ผู้ดูแลเด็ก เด็กต่อเด็ก และบริหารจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม เช่น การจัดให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมกลุ่ม อยู่เสมอ ให้เด็กได้เสนอความคิดเห็นต่อการทำงานกลุ่ม การให้เด็กได้ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างเด็กด้วยกัน

2.4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง ได้แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ศิลปะ ดนตรี ตามความสนใจและถนัด จัดกิจกรรมให้เด็กทุกคนได้แสดงออกทางอารมณ์อย่างอิสระ โดยครู/ผู้ดูแลเด็กยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่ในการนำเสนอ การตอบสนองกับเด็ก และสนใจในสิ่งที่เด็กทำครูจัดให้เด็กมีประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวร่างกายตามความสนใจและความถนัด ครูให้โอกาสเด็กได้ชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างความสุขและความภูมิใจในตัวเอง ครูเป็นแบบอย่างที่ดีควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งทางสีหน้าและท่าทาง ครู/ผู้ดูแลเด็ก นำผลการประเมินหลังจากจัดกิจกรรมมาพิจารณาปรับปรุงวิธีการที่จะให้การช่วยเหลือเด็กที่ไม่มีความสุข/ไม่ร่าเริง

2.4.3 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของพลเมืองดี รักครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ตามวัย โดยจัดในลักษณะการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้หรือจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เข้าใจและนำสู่การปฏิบัติได้ง่ายจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยให้เด็กได้ลงมือทำได้คิดเชิงเหตุผลทางจริยธรรม เพื่อให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น การเรียนรู้ผ่านการฟังนิทานที่เชื่อมโยงสู่คุณธรรมจริยธรรม การเล่นเกมบทบาทสมมุติ นิทานหุ่น

การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในชีวิตจริง อาจทำได้โดยการนำสถานการณ์ เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน มาเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ หรือการนำประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริงติดตามให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมความเคยชิน การส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตามกฎ กติกา มีความรับผิดชอบ ด้วยการใช้นโยบายเชิงบวก การจัดกิจกรรมการเป็นผู้นำ ผู้ตาม รู้จักสิทธิ และหน้าที่ตามวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.5.1 จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองให้เตรียมเด็กก่อนจากบ้านสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศให้เด็กค่อยปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร ก่อนถึงระยะเปลี่ยนผ่านจากบ้านไปสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากชั้นเด็กเล็กไปสู่ชั้นถัดไป เด็กและผู้ปกครองจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวเพื่อเด็กจะได้ปรับตัวได้ง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต เวลา กิจกรรมประจำวัน ไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ต้องเจอคนแปลกหน้าพบคนที่หลากหลาย กิจกรรมและกิจกรรรมที่หลากหลายเปลี่ยนไปจากสภาพเดิม ครู/ผู้ดูแลเด็ก จะเป็นคนสำคัญในการให้ข้อมูลและแนะนำว่าผู้ปกครองจะช่วยให้เด็กเตรียมตัวอย่างไร ซึ่งอาจหมายถึงการปรับเปลี่ยนเวลาและวิถีประจำวัน การนอน การตื่น การเปลี่ยนสถานที่ เป็นต้น ซึ่งผู้ปกครองสามารถที่จะทำความเข้าใจและไปเตรียมเด็กตามลำดับ เพื่อให้เด็กได้เกิดความคุ้นเคย และปรับตัวได้ง่าย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรจะได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและสมรรถภาพเด็กที่จะนำมาให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อจะได้มีประวัติที่สมบูรณ์ที่ครู/ผู้ดูแลเด็กจะได้ปฏิบัติต่อเด็กได้เหมาะสม ในกรณีที่เด็กมีโรคประจำตัว/ความต้องการพิเศษ เช่น เป็นโรคลมชัก หอบหืด แพ้อาหารทะเล ฯลฯ หรือแม้แต่พื้นอารมณ์ของเด็ก ถ้าครูได้รู้จะวางแผนในการดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล ซึ่งครู/ผู้ดูแลเด็กในชั้นจะต้องรวบรวมสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นของตัวและส่งให้ครูในชั้นต่อไป เมื่อรวบรวมแล้วต้องแลกเปลี่ยนระหว่างครูกับผู้ปกครอง และครูกับครูในชั้นต่อไป ทั้งประวัติสุขภาพ พัฒนาการ และการเจริญเติบโต

2.5.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแต่ละชั้นจนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กจำเป็นต้องมีทักษะในการดูแลตัวเอง ทักษะทางอารมณ์สังคม ทักษะการเรียนรู้ในชั้นที่สูงขึ้น ทั้งเนื้อหาวิชาการและวิธีการจัดการเรียนการสอน เด็กต้องมีความรับผิดชอบที่มากขึ้น ต้องช่วยเหลือตนเองมากขึ้น ครูชั้นประถมมักจะเน้นการเรียนการสอนทางวิชาการมากขึ้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นน้อยลง เด็กต้องปรับตัว การเล่น การพักผ่อนน้อยลง การเอาใจใส่รายละเอียดความเป็นอยู่และพฤติกรรมน้อยลง มีเนื้อหาความรู้ทางวิชาการและการบ้านมากขึ้น พ่อแม่และเด็กจึงต้องปรับตัว พ่อแม่ต้องติดตามและกำกับ สนับสนุนให้เด็กได้ทำหน้าที่รับผิดชอบประสบความสำเร็จ ถือว่าเป็น

การก้าวข้ามไปอีกขั้นของพัฒนาการอีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้น ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็ก จำเป็นต้องเตรียมตัวให้มากขึ้นก่อนเข้าสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องส่งต่อและพาไปดูสถานที่ ระบบที่แตกต่าง จึงต้องทำความเข้าใจ และเตรียมช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ ทำให้เด็กปรับตัวได้ง่ายขึ้น และเป็น การลดปฏิบัติการปรับตัวที่ไม่พึงประสงค์

3. คุณภาพของเด็กปฐมวัย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2555, หน้า 22) กล่าวไว้ว่า คุณภาพของเด็ก หมายถึง เด็กมีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เหมาะสมกับวัย ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ดังนั้น คุณภาพของเด็กปฐมวัย เป็นการประเมินผลการดูแลเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2-6 ปีบริบูรณ์ เจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม มีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ ด้านภาษาและการสื่อสาร และด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และ ความเป็นพลเมืองดีเหมาะสมกับวัย ดังนี้

สำหรับเด็กแรกเกิด – 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ก เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 ก เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล สุ่มชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูง และแปลผลโดยใช้กราฟน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ความยาว/ส่วนสูง ตามเกณฑ์อายุ และกราฟน้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ส่วนสูงประมาณ 10 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภาวะการเจริญเติบโตที่สัมพันธ์กับข้อมูลของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเด็กแต่ละคน สรุป จำนวนเด็กสูงดีสมส่วนโดยดูเด็กเป็นรายบุคคล เด็กน้ำหนักตัวตามเกณฑ์ เด็กสูงดี หมายถึง เด็กที่มีความยาว หรือส่วนสูงอยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์ขึ้นไป (สูงตามเกณฑ์ หรือค่อนข้างสูง หรือสูง) เมื่อเทียบกับกราฟความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ เด็กสมส่วน หมายถึง เด็กที่มีน้ำหนักอยู่ในระดับสมส่วน เมื่อเทียบกับกราฟ น้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ส่วนสูง เด็กสูงดีสมส่วน หมายถึง เด็กที่มีความยาว หรือส่วนสูงอยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์อายุขึ้นไปและมีน้ำหนักอยู่ในระดับสมส่วน (ในคนเดียว)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.2.1 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน เด็กที่มีพัฒนาการสมวัย หมายถึง เด็กที่ได้รับการประเมินพัฒนาการและผลการประเมินผ่านครบ 5 ด้าน โดยใช้เครื่องมือเฝ้าระวังและ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) รวมถึงเด็กที่ตรวจพบพัฒนาการสงสัยล่าช้าและได้รับการติดตามให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการและประเมินซ้ำผลการประเมินผ่านทั้ง 5 ด้าน ภายใน 30 วัน

คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) หมายถึง แบบประเมินพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี เป็นการประเมินอย่างเป็นระบบจากพฤติกรรม พัฒนาการตามอายุของเด็กใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาสมวัย ด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษาสมวัย ด้านการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม

3.2.2 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (gross motor) พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครู/ผู้ดูแลเด็ก เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (GM) ตามช่วงอายุที่ระบุในคู่มือ DSPM ซึ่งจะสรุปผลได้ว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการสมวัย หรือสงสัยว่าล่าช้า

3.2.3 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาสมวัย (fine motor adaptive) พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครู/ผู้ดูแลเด็ก เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (FM) ตามช่วงอายุที่ระบุในคู่มือ DSPM ซึ่งจะสรุปผลได้ว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการสมวัย หรือสงสัยว่าล่าช้า

3.2.4 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (receptive language) พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครู/ผู้ดูแลเด็ก เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (RL) ตามช่วงอายุที่ระบุในคู่มือ DSPM ซึ่งจะสรุปผลได้ว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการสมวัย หรือสงสัยว่าล่าช้า

3.2.5 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการใช้ภาษาสมวัย (expressive language) พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครู/ผู้ดูแลเด็ก เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา (EL) ตามช่วงอายุที่ระบุในคู่มือ DSPM ซึ่งจะสรุปผลได้ว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการสมวัย หรือสงสัยว่าล่าช้า

3.2.6 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม (personal social) เด็กมีพฤติกรรมพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม (PS) สมวัยตามช่วงอายุ โดยพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครู/ผู้ดูแลเด็ก เฝ้าระวังพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม (PS) ตามช่วงอายุที่ระบุในคู่มือ DSPM

สำหรับเด็ก อายุ 3 ปี – อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 ข เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงตีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล สุ่มชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูง และแปลผลโดยใช้กราฟน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ และกราฟน้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ส่วนสูงประมาณ 10 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภาวะการเจริญเติบโตที่สุ่มกับข้อมูลของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเด็กแต่ละคน สรุปจำนวนเด็กสูงตีสมส่วนโดยดูเด็กเป็นรายบุคคล เด็กน้ำหนักตัวตามเกณฑ์ เด็กสูงตีสม หมายถึง เด็กที่มีความยาวหรือส่วนสูงอยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์ขึ้นไป (สูงตามเกณฑ์หรือค่อนข้างสูงหรือสูง) เมื่อเทียบ

กับกราฟความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ เด็กสมส่วน หมายถึง เด็กที่มีน้ำหนักอยู่ในระดับสมส่วน เมื่อเทียบกับกราฟน้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ส่วนสูง เด็กสูงดีสมส่วน หมายถึง เด็กที่มีความยาวหรือส่วนสูงอยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์อายุขึ้นไปและมีน้ำหนักอยู่ในระดับสมส่วน (ในคนเดียวกัน)

3.1.2 ข เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย เด็กทุกคนต้องได้รับการฝึกลักษณะนิสัยสำคัญๆ ที่จะทำให้เป็นผู้มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี เด็กต้องได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอผ่านการเล่นและกิจกรรมประจำวันที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร เช่น ล้างมืออย่างถูกวิธีให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังการขับถ่าย รักษาฟันให้แข็งแรง และแปรงฟันหลังรับประทานอาหารทุกวัน ปิดปากเวลาไอหรือจาม ขับถ่ายปัสสาวะ อุจจาระในส้วม รู้จักทิ้งขยะให้ถูกที่ ดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตราย และหลีกเลี่ยงอาหารรสจัดหรือสีฉูดฉาด ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกัน ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท รักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม ออกกำลังกายเป็นประจำ จิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ

3.1.3 ข เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ เด็กอายุ 3-6 ปี ได้รับการตรวจฟัน และบันทึกไว้เป็นรายบุคคล

ไม่ผ่าน (0) ฟันไม่ผุ น้อยกว่าร้อยละ 40

ผ่าน (1) ฟันไม่ผุ ร้อยละ 40-50

ดี (2) ฟันไม่ผุ ร้อยละ 50-55

ดีมาก (3) ฟันไม่ผุ มากกว่าร้อยละ 55

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.2.1 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน เด็กที่มีพัฒนาการสมวัย หมายถึง เด็กที่ได้รับการประเมินพัฒนาการ และผลการประเมิน ผ่านครบ 5 ด้าน โดยใช้เครื่องมือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) รวมถึงเด็กที่ตรวจพบพัฒนาการสงสัยล่าช้า และได้รับการติดตามให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการและประเมินซ้ำผลการประเมินผ่านทั้ง 5 ด้าน ภายใน 30 วัน

คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) หมายถึง แบบประเมินพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี เป็นการประเมินอย่างเป็นระบบจากพฤติกรรม พัฒนาการตามอายุของเด็กใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาสมวัย ด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษาสมวัย ด้านการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม

คู่มือ DSPM+ ขยายอายุ 5-6 ปี หมายถึง คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ที่ขยายเพิ่มจากอายุ 5 ปี จนถึง 6 ปี ซึ่งมี 2 ส่วน คือ แบบบันทึกการเฝ้าระวัง 15 ข้อ ขยายเพิ่มจากอายุ 5 ปี แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ 5-5.6 ปี 5.6-6 ปี และ 6-6.6 ปี และแบบบันทึกการคัดกรอง 8 ข้อ สำหรับช่วงอายุ 5 ปี ผู้ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องสนับสนุนหรือนำพาเด็กให้เจ้าหน้าที่สถานบริการทางแพทย์ในเขตพื้นที่ประเมินคัดกรองพัฒนาการเด็กเมื่อเด็กอายุครบตาม 4 ช่วงวัย (9, 18, 30, และ 42 เดือน) และเด็กที่สงสัยล่าช้าเมื่อเดือนก่อน เพื่อติดตามและประเมินพัฒนาการซ้ำภายใน 30 วัน สถานบริการทางการแพทย์ทุกระดับ จะนำข้อมูลการประเมินพัฒนาการเด็กบันทึกในโปรแกรมบันทึกข้อมูลของสถานบริการฯ จัดทำสรุปรายงานและประเมินผลตามเกณฑ์ และคืนข้อมูลให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.3.1 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ สามารถเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย เด็กมีพฤติกรรมพัฒนาการที่ก้าวหน้าตามวัยด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ สามารถเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่ดีของการออกกำลังกาย อิริยาบถความคล่องตัว และกีฬา

3.3.2 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัยเด็กมีพฤติกรรมพัฒนาการที่ก้าวหน้าตามวัยด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่ดีของการทำงานละเอียด การแก้ไขปัญหา กิจวัตรประจำวัน และการอ่านเขียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.4.1 ข เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย เด็กมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างอิสระ ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานอัตมโนทัศน์ (self-esteem) และบุคลิกลักษณะ (personality)

3.4.2 ข เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่างๆอย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่นการทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่นการทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ต่างๆ เช่น การฟังเพลง การร้องเพลง การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี การเล่นดนตรีประกอบจังหวะ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การเล่นอิสระ

การเล่นบทบาทสมมติ การเล่นรายบุคคลและรายกลุ่ม การเล่นตามมุมประสบการณ์ การเล่นนอกห้องเรียน การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม เป็นต้น

3.4.3 ข เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ รู้จักประหยัด อดออม ตามแนวทางของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรักษาระเบียบวินัย การควบคุมตนเอง ไม่หุนหันพลันแล่น และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.5.1 ข เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย โดยที่เด็กสามารถพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง พูดอธิบายสิ่งของ เหตุการณ์ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ พูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ พูดเรียงลำดับคำ เพื่อใช้ในการสื่อสารได้ เป็นต้น

3.5.2 ข เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย เช่น การสังเกต บอก คัดแยก จัดกลุ่ม นับ ชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ สามารถจับคู่ เปรียบเทียบ เรียงลำดับสิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร สามารถบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลาได้ เป็นต้น

3.5.3 ข เด็กสามารถคิดได้อย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย เช่น การอธิบาย เชื่อมโยงสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล การตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา เป็นต้น

3.5.4 ข เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย โดยที่เด็กมีการรับรู้ และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน มีการแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ มีการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย เป็นต้น

3.5.5 ข เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย เล่น ประดิษฐ์ สิ่งของ หรือกิจกรรมงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ฯลฯ ที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จสมตามวัย เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.6.1 ข เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย

อายุ 3 - 4 ปี ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้

อายุ 4 - 5 ปี ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง

อายุ 5 - 6 ปี ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงเรื่องที่ฟังเล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

3.6.2 ข เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ

เด็กอายุ 3 - 4 ปี อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตน

เด็กอายุ 4 - 5 ปี อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด

เด็กอายุ 5 - 6 ปี อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นหรือจุดจบของข้อความ

3.6.3 ข เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัยนำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ

เด็กอายุ 3 - 4 ปี ขีดเขียนอย่างมีทิศทาง

เด็กอายุ 4 - 5 ปี เขียนคล้ายตัวอักษร

เด็กอายุ 5 - 6 ปี เขียนชื่อตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

3.6.4 ข เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วยเด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการพูดคุยสนทนา สื่อความหมาย และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย ซึ่งอาจเป็นภาษาท้องถิ่น หรือภาษาต่างประเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.7.1 ข เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัย และแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่นหรือกลุ่มเพื่อน และแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.7.2 ข เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย เด็กแสดงความรักเพื่อนและเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง และแสดงความเอื้ออาทรด้วยการปลอบใจช่วยเหลือเพื่อนและสัตว์เลี้ยงที่เจ็บหรือลำบาก ระหว่างเล่นและทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่ทำร้าย ว่าร้าย เอาไรต์เอาเปรียบต่อคน สัตว์ และทำลายสิ่งของ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบของห้อง ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียนอนุบาล สามารถบอกได้ว่าสิ่งของใดเป็นของตนหรือของผู้อื่น เล่นของเล่นแล้ว เก็บเข้าที่ เข้าแถวเมื่อต้องรับของหรือซื้อของ รับผิดชอบช่วยเหลือ และดูแลตัวเอง ทำกิจวัตรประจำวัน ทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เด็กรู้จักหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ในบ้านชุมชน และกฎจราจรเบื้องต้นในการเดินทาง เช่น การใช้ทางม้าลาย สัญญาณจราจร

3.7.3 ข เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ เด็กเริ่มเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่มได้ตามวัย โดยที่มีครูแนะนำต่อมาเด็กทำได้เองในการตกลงเป้าหมาย แบ่งหน้าที่ มีกติกาในการช่วยกัน หรือแข่งกันอย่างยุติธรรม และทำอย่างต่อเนื่องจนเสร็จ เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามสลับเปลี่ยนกันไป แสดงความเป็นตัวเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมกันตัดสินใจเลือกทำในทางที่ดีที่สุดสำหรับกลุ่ม แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ เช่น ประณีประนอม ตอรองโดยไม่ใช้ความก้าวร้าว

3.7.4 ข เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว รู้สถานภาพของตน เช่น บอกว่าเป็นลูกของพ่อแม่ เป็นหลานตาซุที่ขายอาหาร โตขึ้นจะเป็นหมอเหมือนป้า เด็กรู้ชื่อและบอกลักษณะของชุมชน และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เล่าถึงสิ่งที่ชอบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน บอกได้ว่าเป็นคนไทย/อยู่ในประเทศไทย ร้องเพลงชาติ รู้จักเคารพธงชาติไทย รู้ชื่อประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในภูมิภาคอาเซียน

สรุปได้ว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นเครื่องมือให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติทุกสังกัด ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดหลักสูตรทางวิชาการ และการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งคุณภาพของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

นุชฎิพร ชัยยันต์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงานของครูผู้ดูแลเด็ก โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3) การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงานของครูผู้ดูแลเด็ก โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

พัชรินทร์ บุญรัตน์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า

1) การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอำนาจเจริญ ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา 2.1) ครูผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นในการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ โดยภาพรวม และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในแต่ละด้าน พบว่า 3.1) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดทำหลักสูตรและการจัดทำแผนกิจกรรม 3.2) ควรให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก 3.3) ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงกับสายปฐมวัย มีทุนการศึกษาให้ครูผู้ดูแลเด็กทุกคน และมีการนำครูผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป 3.4) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำห้องน้ำห้องส้วมภายในตัวอาคาร เพื่อให้สะดวกแก่การใช้งาน มีการจัดห้องให้มีสัดส่วนมาก 3.5) องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามเด็กเล่นที่มีมาตรฐาน 3.6) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและควรมีกิจกรรมเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

สุนงทา พอธีทอง (2558, บทค้ดย่อ) ได้ทาการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในทัศนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในทัศนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลในจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในทัศนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลในจังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเพศ และสถานภาพ ไม่แตกต่างกัน

มันฉิกา แก้วกา (2559, บทค้ดย่อ) ได้ทาการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบุคลากร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สำหรับปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สำหรับด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี สำหรับผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน สำหรับการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

พรวิสาร มละาศรี (2559, บทค้ดย่อ) ได้ทาการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก

ด้านคุณภาพเด็ก และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ และขนาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต่างกัน พบว่า 2.1) บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน 2.2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 3.1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรมีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 3.2) ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมให้เด็กเล็กได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรมีการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือฝ่ายต่างๆ รวมถึงประชาชนให้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้นๆ 3.3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กเล็ก ควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อม การซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ เครื่องเล่นต่างๆให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการใช้ 3.4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรมีการวางแผนเพื่อการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันเหตุการณ์ต่างๆ การจัดการฝึกฝนปฐมพยาบาล โดยเน้นความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ 3.5) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อกำหนดวางแผนความร่วมมือในการดำเนินงานสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและควรแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยพร้อมกำหนดภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ การประชาสัมพันธ์งานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างชัดเจน ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปยังหน่วยงาน องค์กร และประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

วรันทันท์ กงมนตรี (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อความเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อความเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านบริการอาหาร ด้านบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วม 2) การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อ

ความเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประเภทขององค์กร ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

วัชรินทร์ เสมามอญ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าสภาพการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการและปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ 2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน ในภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามอายุและประเภทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันและปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามประเภทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สายสมร ชื้อทัศนประสิทธิ์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ตั้งนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ และรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ

ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมแตกต่างกันในระดับน้อย เมื่อจำแนกตามอายุ ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมแตกต่างกันในระดับน้อย และเมื่อจำแนกตามรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมไม่แตกต่างกัน

รัตติยา ซาติประสพ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ และควรจัดซื้อสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเพียงพอ

กาญจนา พรหมเรื่องฤทธิ์, วรณิตา สอนกองแดง, กรรณิการ์ ชัยสิทธิ์สงวน, และณัทกวี ศิริรัตน์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดูแลเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก : บทบาทของผู้ดูแลเด็ก ผลการวิจัยพบว่า การอบรมและเลี้ยงดูแก่เด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วงวัยนี้เป็นช่วงโอกาสของการเรียนรู้จากการเลียนแบบบุคคลรอบข้าง ดังนั้น การส่งเสริมการเจริญเติบโต พัฒนาการ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงมีความจำเป็น เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นคนดี เฉลียวฉลาด และมีความสุข ผู้ดูแลเด็กศูนย์เด็กเล็กมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กตามกรอบมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ 6 ด้านได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการเจริญเติบโต สุขภาพช่องปากและการจัดอาหาร ด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัย ด้านจัดสภาพแวดล้อมภายในและ

ภายนอก ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ดูแลเด็กสามารถนำไปใช้ในการดูแลเด็กในศูนย์เด็กเล็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน ไม่มีฟันผุ และเด็กที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการส่งต่อไปยังสถานบริการสาธารณสุข

จันทร์สุตา ทราหยมอ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมและรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2) ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าอยากให้มีการสำรวจความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ด้านบุคลากร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยากให้บุคลากรเป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้ปกครองส่วนใหญ่อยากให้มีการฝึกซ้อมอัปเดตภัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการซักซ้อมเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยากให้มีการพัฒนาด้านภาษาให้เด็กให้มากยิ่งขึ้น ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยากให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้เด็กได้ออกไปศึกษานอกสถานที่บ้าง ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหารอยากให้บุคลากรผลิตสื่อนวัตกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น

สุธาศินีย์ คันธรินทร์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ดังนี้ 1.1) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พบว่า ในด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของ

เด็กเล็ก เช่น สื่อและอุปกรณ์มีสภาพไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน 1.2) ปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างคือ อำเภอกุวาน จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีทักษะความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับน้อย 2) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และ 3) การนิเทศภายใน 3) ผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างคือ อำเภอกุวาน จังหวัดสกลนคร 3.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.2) การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยภาพรวม พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 33.00 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 28.20 3) ด้านคุณภาพเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 31.80 สรุปโดยภาพรวมในวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 เฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 29.00 3.3) การนิเทศภายใน พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ความเข้าใจและทักษะตลอดจนเทคนิควิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติได้เป็นอย่างดี

ธิตินันท์ กุญรัมย์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย มาตรฐานทั้ง 3 ด้านในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการดูแลจัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า 2.1) การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารงานศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ตำแหน่งครูผู้สอน และน้อยที่สุด ได้แก่ ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา 2.2) การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำแนกตามวุฒิการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาโท รองลงมา ได้แก่ วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรี และน้อยที่สุด ได้แก่ วุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 2.3) การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุด ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 5 ปี

วัชรพร พรหมรังษี (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิทวิช แดงประสาท (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ สถานภาพ วุฒิมัธยมศึกษาและขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีรายละเอียดดังนี้ การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. งานวิจัยต่างประเทศ

นิโมตา จิโบล่า กาดิร อับดุลลาฮี (Nimota Jibola Kadir Abdullahi, 2020, pp.59-74) ได้ศึกษาการจัดการแนวทางการสอนในการศึกษาการดูแลเด็กปฐมวัยสู่การพัฒนาทักษะในประเทศไนจีเรีย ผลการศึกษาพบว่า วิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้เชิงรุก และการคิดขั้นสูงมีความสัมพันธ์เชิงบวกและอย่างมีนัยสำคัญกับการพัฒนาทักษะ จึงต้องแนะนำหัวหน้าสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้แนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อปรับปรุงการคงไว้ซึ่งความรู้ของผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ หัวหน้าสถานศึกษาและครูควรสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ ครูควรแนะนำผู้เรียน เพื่อพัฒนาความคิดขั้นสูงที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาความยืดหยุ่นในการคิดและทักษะการใช้เหตุผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาการดูแลเด็กปฐมวัยในประเทศไนจีเรีย

นาดี แอบพริยาดี, ไอร่า คุซุมาวตี, ยูนิเกะ ยูนิเกะ, และเยนิ แอลวีอาณี (Nadi Aprilyadi, Ira Kusumawaty, Yunike Yunike, &Yeni Elviani, 2021, abstract) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในเขตการศึกษาปฐมวัยอัน-นิตา เมืองลูบุกลิงเกา ผลการศึกษา พบว่า การทดสอบไคสแควร์สร้างตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร การมีส่วนร่วม น้ำหนักแรกเกิดการเลี้ยงดู เพศ และภาวะโภชนาการ ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

ฟรานซิส อาร์., และไฮซินท์ อุดาซ (Francic R.Ackah-Jnr, &Hyacinth Udah, 2021, abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้การศึกษาแบบรวมในการตั้งค่าเด็กปฐมวัย : ปฏิสัมพันธ์และผลกระทบของการศึกษาค้นคุณภาพครูและการพัฒนาวิชาชีพในประเทศกานา ผลการศึกษาพบว่า การต่อต้านการศึกษาแบบรวมจำกัดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และโอกาสทางสังคมสำหรับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความทุพพลภาพและผลการศึกษายังระบุด้วยว่าคุณภาพของครูที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาทางวิชาชีพช่วยส่งเสริม การจัดการศึกษาคุณภาพสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ซึ่งการศึกษานี้ตอกย้ำความจำเป็นในการปรับปรุงการสนับสนุนครู

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางให้ตรงตามมาตรฐานและเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพให้เทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 618 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 238 คน และครู จำนวน 380 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2564)

2. กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 243 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาความเหมาะสมเป็นตัวแทนที่ดีในแต่ละตำแหน่ง โดยเป็น
ผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครู จำนวน 150 คน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา แล้วคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีเทียบ
บัญญัติไตรยางศ์ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 73 คน
สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 14 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 93 คน
2. ครู ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 96 คน สถานศึกษาขนาดกลาง
จำนวน 35 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน

ขั้นตอนที่ 3 ใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่ายตามสัดส่วน (simple random sampling) โดยการจับฉลากให้ได้ครบตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
ขนาดเล็ก (ไม่เกิน 50 คน)	186	244	430	73	96	169
ขนาดกลาง (51 – 80 คน)	37	88	125	14	35	49
ขนาดใหญ่ (81 คนขึ้นไป)	15	48	63	6	19	25
รวมทั้งสิ้น	238	380	618	93	150	243

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น โดยได้ศึกษาจากกรอบแนวคิดตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(rating scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 69 – 71) ให้คะแนน มีดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี
2. วิเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างขึ้น เพื่อพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด
2. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระได้ทำการตรวจสอบเบื้องต้น และมีการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (subject matter specialists) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ครอบคลุมความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อเท่ากับ 0.80 – 1.00
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability)

4. ตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยการใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.972

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอความเห็นและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยในการติดต่อหน่วยงานที่ขอเก็บข้อมูล
2. จัดส่งแบบสอบถามที่ใส่รหัสกำกับแล้วไปถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งด้วยตนเองและจัดส่งทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ทำการตรวจนับ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 หาความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน และแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เมื่อจำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง

2.4 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้การทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD) ของฟิชเชอร์ (Fisher's)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแทนของประชากร เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คำนวณจากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548, หน้า 229)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (validity) คำนวณจากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548, หน้า 229)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามหาโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) คำนวณจากสูตร (Cronbach, 1971, p.160)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	s_x^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม

4.1 การหาค่าร้อยละ (percentage) คำนวณจากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548, หน้า 229)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

4.2 การหาค่าเฉลี่ย (mean) คำนวณจากสูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2551, หน้า 268)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

4.3 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) คำนวณจากสูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2551, หน้า 268)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละหัวข้อ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

5. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

5.1 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน คำนวณจากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548, หน้า 229)

$$1) \quad F = \frac{S_1^2}{S_2^2}, \quad df_1 = n_1 - 1, \quad df_2 = n_2 - 1$$

เมื่อ	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่ามาก
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าน้อย

ถ้าทดสอบแล้วมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)

$$2) \quad t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}, \quad df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}$$

ถ้าทดสอบแล้วมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	สถิติทดสอบที (t-test)
	\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 2

5.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) คำนวณจากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548, หน้า 230)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
	MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean of sum squares between groups)
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean of sum squares within groups)

5.3 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD) ของ ฟิชเชอร์ (Fisher's) คำนวณจากสูตร (สมชาย วรกีจเกษมสกุล, 2554, หน้า 375)

$$LSD = \left(t_{\frac{\alpha}{2}, df} \right) \sqrt{\frac{2MS_w}{n}}$$

เมื่อ	LSD	แทน	ค่าของผลต่างที่มีนัยสำคัญน้อยที่สุด
	$t_{\frac{\alpha}{2}, df}$	แทน	ที่จากตารางที่ที่ $df = nk - k$
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของการทดสอบโดยรวม
	n	แทน	จำนวนของสมาชิกในกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นตอนการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมาย ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size)
\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสอง (sum of squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (mean of squares)
$p \leq .05$	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 243 คน ซึ่งสามารถแบ่งผลการศึกษาได้เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้บริหาร วิเคราะห์โดยการคิดร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 3 การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean : \bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) และแปลความหมาย

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติการทดสอบเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างของนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD) ของฟิชเชอร์ (Fisher's)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 243 คน แสดงรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน (n=243)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	12	4.9
2) หญิง	231	95.1
2. อายุ		
1) ต่ำกว่า 30 ปี	19	7.8
2) 30 – 40 ปี	62	25.5
3) 41 – 50 ปี	126	51.9
4) 51 ปีขึ้นไป	36	14.8
3. ตำแหน่ง		
1) ผู้บริหาร	93	38.3
2) ครู	150	61.7
4. ระดับการศึกษา		
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	69.1
2) ปริญญาตรี	107	20.6
3) สูงกว่าปริญญาตรี	103	10.3

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (n = 243)	ร้อยละ
5. ขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย		
1) ขนาดเล็ก (เด็กเล็กไม่เกิน 50 คน)	168	69.1
2) ขนาดกลาง (เด็กเล็ก 51 – 80 คน)	50	20.6
3) ขนาดใหญ่ (เด็กเล็ก 81 คนขึ้นไป)	25	10.3

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 95.1 อายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.9 ตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 61.7 วุฒิกการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.0 ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 69.1

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้บริหาร

สถานภาพของผู้บริหาร

ตาราง 4 ร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหาร

สถานภาพ	จำนวน (n = 93)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	20	21.0
2) ปริญญาโท	73	79.0
3) ปริญญาเอก	0	0.0
2. ตำแหน่งประเภท		
1) วิชาการ	40	42.8
2) อำนวยการท้องถิ่น	53	57.2

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (n = 93)	ร้อยละ
3. ระดับ		
1) ปฏิบัติการ	5	5.8
2) ชำนาญการ	34	36.6
3) ต้น	45	48.1
4) กลาง	7	7.4
5) สูง	2	2.1
4. ประสบการณ์ในการบริหาร		
1) น้อยกว่า 5 ปี	10	10.3
2) 5 – 10 ปี	56	60.1
3) 10 ปีขึ้นไป	27	29.6

จากตาราง 4 พบว่า สถานภาพของผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 79.0 ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 57.2 ระดับต้น คิดเป็นร้อยละ 48.1 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.1

ตอนที่ 3 การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีภาพรวม

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.19	0.52	มาก
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.43	0.50	มาก
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	4.51	0.49	มากที่สุด
รวม	4.38	0.46	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี สรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.38$, S.D.=0.46) เมื่อ
พิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ($\bar{x}=4.51$,
S.D.=0.49) 2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนา
เด็กปฐมวัย ($\bar{x}=4.43$, S.D.=0.50) 3) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x}=4.19$,
S.D.=0.52)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัย

ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. จัดทำแผนการจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.16	0.72	มาก
2. ปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.16	0.70	มาก
3. ประเมินผลตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.07	0.72	มาก
4. นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.01	0.77	มาก
5. จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.51	0.64	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
6. นำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้	4.47	0.64	มาก
7. ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.25	0.72	มาก
8. นำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.98	0.79	มาก
9. จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเป็นปัจจุบัน	4.48	0.63	มาก
10. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเป็นระบบอย่างถูกต้องครบถ้วน	4.45	0.65	มาก
11. จัดทำโครงสร้างคุณสมบัติและอัตรากำลังของบุคลากรอย่างเป็นระบบ	4.08	0.67	มาก
12. ติดตามสนับสนุนการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.66	มาก
13. ผู้บริหาร/หัวหน้าระดับปฐมวัยบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.26	0.66	มาก
14. อัตรของครู/ผู้ดูแลเด็กเพียงพอต่อจำนวนเด็กในแต่ละช่วงอายุ	4.02	0.79	มาก
15. จัดทำแผนการจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	4.07	0.74	มาก
16. ปฏิบัติตามแผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	4.07	0.72	มาก
17. ประเมินผลการใช้แผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	3.97	0.78	มาก
18. นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	3.98	0.79	มาก
19. จัดความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่นทั้งภายในและภายนอกอาคาร	4.35	0.77	มาก
20. จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	4.45	0.65	มาก
21. จัดระบบสุขาภิบาลที่ถูกต้องลักษณะ	4.36	0.69	มาก
22. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง ครูอบครัว และชุมชน	4.26	0.66	มาก
รวม	4.19	0.52	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{x}=4.51$, S.D.=0.64) 2) จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเป็นปัจจุบัน ($\bar{x}=4.48$, S.D. =0.63) 3) นำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้ ($\bar{x}=4.47$, S.D.=0.64) ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือประเมินผลการใช้แผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ($\bar{x}=3.97$, S.D.=0.78)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร	4.64	0.59	มากที่สุด
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านตามธรรมชาติของเด็ก	4.50	0.61	มากที่สุด
3. ติดตามพัฒนาการของเด็กรายบุคคลเป็นระยะ	4.45	0.60	มาก
4. ส่งเสริมให้เด็กรับประทานอาหารเช้าครบทั้ง 5 หมู่ ในปริมาณที่เพียงพอ	4.33	0.63	มาก
5. จัดกิจกรรมการดูแลสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน	4.33	0.63	มาก
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กยอมรับความคิดเห็นและผลงานที่แตกต่างกัน	4.64	0.59	มากที่สุด
7. จัดกิจกรรมประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็กเพื่อการสื่อสารที่หลากหลาย	4.27	0.66	มาก
8. จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน	4.38	0.62	มาก
9. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายตามความสนใจและถนัด	4.47	0.61	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
10. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กกับเด็ก	4.49	0.60	มาก
11. จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการ	4.22	0.64	มาก
12. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเพื่อให้การดูแลเด็กได้อย่าง เหมาะสมและต่อเนื่อง	4.44	0.63	มาก
13. จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาใน ระดับที่สูงขึ้น	4.22	0.64	มาก
14. ประมวลผลข้อมูลพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล	4.27	0.66	มาก
รวม	4.43	0.50	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$, S.D.=0.50) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ($\bar{x}=4.64$, S.D.=0.59) 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กยอมรับความคิดเห็นและผลงานที่แตกต่างกัน ($\bar{x}=4.64$, S.D.=0.59) 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านตามธรรมชาติของเด็ก ($\bar{x}=4.50$, S.D.=0.61) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ 1) จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ และ 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{x}=4.22$, S.D.=0.64)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. จัดกิจกรรมที่让孩子ได้แสดงความสามารถให้มีความพร้อม ของพัฒนาการทุกด้าน	4.33	0.63	มาก
2. ส่งเสริมให้เด็กดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง	4.33	0.63	มาก
3. สนับสนุนให้เด็กได้แสดงความสามารถที่เหมาะสมกับวัย	4.52	0.58	มากที่สุด
4. สนับสนุนให้เด็กเข้าแถวเคารพธงชาติ	4.42	0.63	มาก
5. จัดกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อ มัดใหญ่ของเด็ก	4.64	0.59	มากที่สุด
6. คัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)	4.33	0.63	มาก
7. ติดตามเด็กให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ หากสงสัยว่า มีพัฒนาการล่าช้า	4.27	0.66	มาก
8. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	4.50	0.61	มากที่สุด
9. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยให้ เลือกตามความสนใจและถนัด	4.51	0.61	มากที่สุด
10. จัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านภาษาได้อย่างเหมาะสม	4.48	0.59	มาก
11. จัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก	4.60	0.59	มากที่สุด
12. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง และผู้อื่น	4.62	0.61	มากที่สุด
13. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัวและทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น	4.60	0.59	มากที่สุด
14. จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเป็น พลเมืองที่ดี	4.64	0.59	มากที่สุด
รวม	4.51	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็ก ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.59) 2) จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองที่ดี ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.59) 3) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.61) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือติดตามเด็กให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ หากสงสัยว่ามีพัฒนาการล่าช้า ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.66)

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี	เพศ				t	p
	ชาย (n=12)		หญิง (n=231)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย	4.27	0.55	4.19	0.52	0.47	.639
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อ พัฒนาเด็กปฐมวัย	4.50	0.49	4.43	0.50	0.46	.643
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	4.57	0.37	4.50	0.49	0.46	.645
ภาพรวม	4.45	0.44	4.38	0.60	0.51	.610

$p^* \leq .05$

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี	ตำแหน่ง				t	p
	ผู้บริหาร (n=93)		ครู (n=150)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย	4.19	0.48	4.20	0.51	0.26	.792
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อ พัฒนาเด็กปฐมวัย	4.54	0.40	4.37	0.54	2.78	.006*
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	4.59	0.37	4.46	0.54	2.29	.023*
ภาพรวม	4.44	0.34	4.34	0.51	1.73	.085

p*≤.05

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี		แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม		0.32	3	0.11	0.40	.756
	ภายในกลุ่ม		64.86	239	0.27		
	รวม		65.18	242			
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม		0.33	3	0.11	0.44	.726
	ภายในกลุ่ม		60.58	239	0.25		
	รวม		60.91	242			
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม		0.44	3	0.15	0.62	.607
	ภายในกลุ่ม		57.22	239	0.24		
	รวม		57.66	242			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม		0.08	3	0.03	0.12	.946
	ภายในกลุ่ม		50.72	239	0.21		
	รวม		50.80	242			

$p^* \leq .05$

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับ
การศึกษา

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด สระบุรี	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการบริหารจัดการสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	5.91	2	2.95	11.95	.000*
	ภายในกลุ่ม	59.28	240	0.25		
	รวม	65.18	240			
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและ จัดประสบการณ์การเรียนรู้และ การเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	4.41	2	2.21	9.37	.000*
	ภายในกลุ่ม	56.50	240	0.24		
	รวม	60.91	240			
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	6.58	2	3.29	15.44	.000*
	ภายในกลุ่ม	51.09	240	0.21		
	รวม	57.66	240			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.41	2	2.71	14.31	.000*
	ภายในกลุ่ม	45.39	240	0.19		
	รวม	50.80	240			

$p^* \leq .05$

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสระบุรีในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
จึงใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD) ของฟิชเชอร์ (Fisher's) แสดงไว้ใน
ตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารจัดการสถาน
พัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.87	4.34	4.16
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.87	-	0.47*	0.29*
ปริญญาตรี	4.34		-	0.18*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.16			-

$p^* \leq .05$

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแตกต่างกันทุกคู่ ดังนี้ 1) ระดับ
การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างจากระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า
ปริญญาตรี 2) ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างจากระดับการศึกษาต่ำกว่า
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล
และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.87	4.34	4.16
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.87	-	0.41*	0.37*
ปริญญาตรี	4.34		-	0.04
สูงกว่าปริญญาตรี	4.16			-

$p^* \leq .05$

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน ดังนี้ 1) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างจากระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.87	4.34	4.16
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.87	-	0.51*	0.41*
ปริญญาตรี	4.34		-	0.10
สูงกว่าปริญญาตรี	4.16			-

$p^* \leq .05$

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน ดังนี้ 1) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างจากระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	0.68	2	0.34	1.27	.283
	ภายในกลุ่ม	64.50	240	0.27		
	รวม	65.18	242			
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	1.49	2	0.74	3.00	.051
	ภายในกลุ่ม	59.42	240	0.25		
	รวม	60.91	242			
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	0.50	2	0.25	1.05	.351
	ภายในกลุ่ม	57.16	240	0.24		
	รวม	57.66	242			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.77	2	0.38	1.84	.162
	ภายในกลุ่ม	50.04	240	.021		
	รวม	50.80	242			

$p^* \leq .05$

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 618 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 238 คน และครู จำนวน 380 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2564)

2. กลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 243 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาความเหมาะสมเป็นตัวแทนที่ดีในแต่ละตำแหน่ง โดยเป็นผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครู จำนวน 150 คน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา แล้วคำนวณหากลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 73 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 14 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 93 คน

2. ครู ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 96 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 35 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน

ขั้นตอนที่ 3 ใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลากให้ได้ครบตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น โดยได้ศึกษาจากกรอบแนวคิดตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อเท่ากับ 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.972 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 243 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD) ของฟิชเชอร์ (Fisher's)

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี สรุปผลได้ ดังนี้

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี สรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย 2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 3) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กและจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่ดี 2) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น และ 3) จัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลักและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัวและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ติดตามเด็กให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ หากสงสัยว่ามีพัฒนาการล่าช้า

1.2 ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่สอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษาและการสื่อสารและจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กยอมรับความคิดเห็นและผลงานที่แตกต่างกัน 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านตามธรรมชาติของเด็ก และ 3) จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ 1) จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ และ 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

1.3 ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่สาม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเป็นปัจจุบัน และ 3) นำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ประเมินผลการใช้แผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในจังหวัดสระบุรีให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการบริการและความต่อเนื่องของการพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2560, หน้า 51 - 53)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่มีคุณภาพเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามเป้าประสงค์ที่ 3 การศึกษา การสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในกระทรวงสาธารณสุขและของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาที่ร่วมสนับสนุนการพัฒนาทุนมนุษย์ในระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นกำลังหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นในการพึ่งตนเองและรองรับการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขัน คือ สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด หรือท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางการเงินในการจัดสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอัจฉริยภาพ และพัฒนาการเด็กในระดับมาตรฐานสากลในทุกจังหวัด และเทียบเคียงหลักสูตรจิตศึกษา ซึ่งมีวิสัยทัศน์ให้ผู้เรียนมีความสุข เต็มเต็มศักยภาพ เป็นคนดี คนเก่ง สอดคล้องกับวิถีชีวิต กลมกลืนกับวิถีการสมัยใหม่มาใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรฯ พรรณรังสี (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การบริหารจัดการหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน และตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างดีเยี่ยม บางแห่งก็สูงเกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562ข, หน้า 43-73) ที่มีรายละเอียดการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีการจัดทำแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวทางในการพัฒนา รวมถึงติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมถึง การบริหารบุคลากร การบริหารการเงินและพัสดุ การบริหารอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและระบบอำนวยความสะดวก และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของ

กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตร การศึกษาปฐมวัยกำหนด บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทุกด้านที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถนำข้อมูลที่จัดเก็บมาใช้ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว รวมถึงการนำข้อมูลไปประมวลผลการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการ ดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย บริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีแผนโครงสร้างและ ระเบียบปฏิบัติงานของบุคลากร มีกระบวนการคัดเลือกอย่างเป็นขั้นตอน บริหารจัดการด้าน สภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องครอบคลุมความปลอดภัยทั้ง 5 ด้าน การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ จัดการระบบ สุขภาพที่ดีที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ประกอบอาหาร จัดอุปกรณ์ฯ และเครื่องใช้ส่วนตัว ให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคน และดูแลความสะอาดและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ และ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความ เข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ดำเนินงาน ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีคณะกรรมการ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์สุดา ทราชมอ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอมะจัน จังหวัด เชียงราย โดยภาพรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้าน การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อ พัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (2562ข, หน้า 130-160) ที่มีรายละเอียดมาตรฐานด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและ จัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งครู/ผู้ดูแลเด็กจะต้องดูแลและพัฒนา เด็กอย่างรอบด้าน ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็น พลเมืองดี มีการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป ดังที่ กาญจนา พรหมเรื่องฤทธิ์, วรณิตา สอนกองแดง, กรรณิการ์ ชัยสิทธิ์สงวน, และณัททวิ ศิริรัตน์ (2562, บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า ผู้ดูแลเด็กศูนย์เด็กเล็กมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยใน ศูนย์เด็กตามกรอบมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ 6 ด้านได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการเจริญเติบโต

สุขภาพช่องปากและการจัดอาหาร ด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัย ด้านจิตสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ดูแลเด็กสามารถนำไปใช้ในการดูแลเด็กในศูนย์เด็กเล็ก เพื่อให้เด็ก มีพัฒนาการสมวัย มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน ไม่มีฟันผุ และเด็กที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการ ส่งต่อไปยังสถานบริการสาธารณสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาศินีย์ คันธรินทร์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์ เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

1.3 ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่ง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 2 -3) เรื่อง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ว่าด้วย ประชญาการศึกษาปฐมวัย ที่ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็ก อาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้ เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ รวมถึงวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการ พัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลัก ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและสมรรถนะของเด็กที่ เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียน เพื่อให้เด็กมีคุณภาพและเรียนรู้ต่อไปในระดับที่ สูงขึ้น และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562ข, หน้า 197-227) ที่มี รายละเอียดการกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุข นิสัยที่เหมาะสม มีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ มีพัฒนาการด้าน สติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ มีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร และมีพัฒนาการด้านสังคม มี คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิตินันท์ กุญรัมย์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน เขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานทั้ง 3 ด้านในภาพรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมและทุกรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันทั้งเพศชายหรือเพศหญิง มีประสิทธิภาพในการบริหารงานไม่ต่างกัน มีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคเท่าเทียมกัน อีกทั้งมีความสามารถในการหาความรู้เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานไม่ต่างกัน รวมถึงมีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เท่าเทียมกันตามกำลังความสามารถที่ตนเองมีอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมนทนา โพธิ์ทอง (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในทัศนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในทัศนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลในจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติยา ชาติประสพ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน สามารถระบุเป็นขั้นตอนมาตรฐานได้ว่ามีกี่ขั้นตอนหลัก ต้องทำกิจกรรมอะไรก่อนหลัง ทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชฎิพร ชัยยันต์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรันทน์ทนต์ กงมนตรี (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อความเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีในภาพรวมและทุกรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้งานบรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร บุคลากรมีความสามัคคีและปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะมีอายุแตกต่างกัน แต่ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกัน คือ สร้างเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมีพัฒนาการสมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ เสมามอญ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสมร ชื้อทัศนประสิทธิ์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาที่ได้จากการเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านต่างๆ อีกทั้งการวางแผนการแก้ไขปัญหาซึ่งแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา ซึ่งผู้บริหารและครูที่มีการศึกษาที่สูง มีการสั่งสมองค์ความรู้ทำให้สามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ บุณรัตน์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มั่นนิภา แก้วกว่า (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีในภาพรวมและทุกรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งมีมาตรฐานการดำเนินงานที่เหมือนกัน ซึ่งจะต้องปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิสาข์ มะลาศรี (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวิช แดงประสาธ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ประเมินผลการใช้แผนการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ดังนั้น ผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่ง จะต้องมีการประเมินผลการใช้แผน เพื่อให้ทราบว่าการทำงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ หรือมีเรื่องอะไรปฏิบัติได้ตามแผน มีเรื่องอะไรไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผน หรือปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล การตรวจสอบทำให้การดำเนินการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้ การประเมินแผน อาจประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้

1.2 ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ ดังนั้น ครู/ผู้ดูแลเด็กจะต้องจัดกิจกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมอาจจะมีการนำสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมาเรียนรู้หรือนำประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริง อีกข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น ครู/ผู้ดูแลเด็ก ควรจัดกิจกรรมหรือนำผู้ปกครองให้เรียนรู้วิถีชีวิตในระดับที่สูงขึ้น ให้เด็กได้ปรับตัว การเล่นเกมผ่อนคลาย เพื่อให้เด็กได้ก้าวข้ามไปอีกระดับของพัฒนาการอีกระดับหนึ่ง

1.3 ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ติดตามเด็กให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ หากสงสัยว่ามีพัฒนาการล่าช้า ดังนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการติดตามพัฒนาการของเด็กเป็นระยะ ถ้าพบเด็กมีพัฒนาการล่าช้าควรติดตามเด็กเพื่อให้ได้รับ

การกระตุ้นพัฒนาการ และประเมินผลพัฒนาการของเด็กจนกว่าจะมีพัฒนาสมวัยตามที่เด็กควรจะได้รับ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

2.3 ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). **ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560 – 2569**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2564). **ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. สืบค้น มิถุนายน 12, 2564, จาก <http://ccis.dla.go.th/public/DlaCcisinfo.do>
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2555). **มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ : คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กระทรวงมหาดไทย. (2551). **กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2551**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก <http://www.dla.go.th/visit/2551.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กาญจนา พรหมเรื่องฤทธิ, วรณิดา สอนกองแดง, กรรณิการ์ ชัยสิทธิ์สงวน, และณัทกวี ศิริรัตน์. (2562). การดูแลเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก : บทบาทของผู้ดูแลเด็ก. **วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 25(2)**, 109-118.
- จันทร์สุดา ทราชมอ. (2562). **การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธิดินันท์ กุญรัมย์. (2563). **การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นุชฎิพร ชัยยันต์. (2557). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). **การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- พรวิสาข์ มะลาศรี. (2559). **ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กร**

- ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พัชรินทร์ บุญรัตน์. (2558). การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- มันฉีกา แก้วเก่า. (2559). สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุดรดิตถ์, 6(2), 64.
- รัตติยา ขาติประสพ. (2561). สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรันทน์ กงมนตรี. (2559). การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อความเป็นศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กน่ายู่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด
สระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วศิน โกมุท. (ม.ป.ป.). การจัดการศึกษาท้องถิ่น. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก
<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การจัดการศึกษาท้องถิ่น>.
- วัชรา พรรณรังสี. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ
การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. การ
ค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วัชรินทร์ เสมามอญ. (2559). สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็น
ของบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิหวัช แดงประสาท. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้
เสียในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ, และคนอื่นๆ. (2557). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาวิจัยเพื่อ
ติดตามและประเมินผลการกระจายอำนาจของไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). อุตรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.

- สายสมร ชื้อทัศนประสิทธิ์. (2559). **ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). **พระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก <http://www.dla.go.th/visit/2551.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, <http://bic.moe.go.th/images/stories/Porrbor2542.pdf>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน). (2558). **รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก <http://oneaqa.or.th/th/index.php>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2555). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก <http://plan.bru.ac.th/ยุทธศาสตร์ชาติ-20-ปี-พ-ศ-2561-2580/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2562ก). **พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก http://ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0005.PDF
- _____. (2562ข). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก http://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/draftcontitution2/ewt_dl_link.php?nid=1038&filename=index
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี. (2564). **กลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น**. สระบุรี: ผู้แต่ง.
- สิริรัตน์ ชูรักษ์. (ม.ป.ป.). **การกระจายอำนาจ : ส่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. สืบค้น พฤษภาคม 9, 2563, จาก <http://www.site.bsru.ac.th/padm/wp-content/uploads/2020/03/บทความการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.pdf>
- สุชาติสินธ์ คันธรินทร์. (2562). **การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐาน**

ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุมนธา โพธิ์ทอง. (2558). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่นในทัศนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง
สังกัดเทศบาลในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี.

สุวรรณ พิณตานนท์. (ม.ป.ป.). การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้น พฤษภาคม
9, 2563, จาก

http://www.saowangwa.go.th/news/doc_download/a_181018_091153.pdf

Cronbach, L.J. (1971). **Essentials of psychological testing**. New York: Harper & Row.

Francis R. Ackah-Jnr., & Hyacith Udah. (2021). Implementing Inclusive Education In
Early Childhood Settings: The Interplay and Impact of Exclusion, Teacher
Qualities and Professional Development in Ghana. **Journal of
Educational Research & practice**, **11**, Retrieved September 4, 2021, from
<http://www.scholaworks.waldenu.edu/jerap/vol11/iss1/8/>

Nadi Aprilyadi, Ira Kusumawaty, Yunike Yunike, & Yeni Elvianiet. (2021). The Related
Factors To Development Of Pre-School Age
Children In An-Nida Early Childhood Education Lubuklinggau City. In **The 1st
International Conference On Health, Social, Science, and Technology
(ICoHSST 2020)** (p. 21-28). Indonesia.

Nimota Jibola Kadir Abdullahi. (2020, June). Managing teaching approach in early
childhood care education towards skill development in Nigeria. **Southeast
Asia Early Childhood Journal**, **9(1)**, pp.59-7

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

3. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย 3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพจริง คำตอบของท่านเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าอย่างมากต่อการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีในภาพรวมต่อไป

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม

ผุสดี อินทร์ผาย

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี

30 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

ผู้บริหาร

ครู

4. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

5. ขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ขนาดเล็ก (เด็กเล็กไม่เกิน 50 คน)

ขนาดกลาง (เด็กเล็ก 51 – 80 คน)

ขนาดใหญ่ (เด็กเล็ก 81 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2
สถานภาพของผู้บริหาร

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับสถานภาพของผู้บริหารของท่าน

1. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

2. ตำแหน่งประเภท

วิชาการ

อำนวยการท้องถิ่น

3. ระดับ

ปฏิบัติการ

ชำนาญการ

ต่ำ

กลาง

สูง

4. ประสบการณ์ในการบริหาร

น้อยกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 3

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี พร้อมทั้งเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการดำเนินงานเพียงช่องเดียว ดังนี้

5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย						
1.	จัดทำแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					
2.	ปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					
3.	ประเมินผลตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					
4.	นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					
5.	จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					
6.	นำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้					
7.	ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					
8.	นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					
9.	จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเป็นปัจจุบัน					
10.	จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเป็นระบบอย่างถูกต้องครบถ้วน					

ข้อที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
11.	จัดทำโครงสร้างคุณสมบัติและอัตรากำลังของบุคลากรอย่างเป็นระบบ					
12.	ติดตามสนับสนุนการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
13.	ผู้บริหาร/หัวหน้าระดับปฐมวัยบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
14.	อัตราของครู/ผู้ดูแลเด็กเพียงพอต่อจำนวนเด็กในแต่ละช่วงอายุ					
15.	จัดทำแผนการจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย					
16.	ปฏิบัติตามแผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย					
17.	ประเมินผลการใช้แผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย					
18.	นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย					
19.	จัดความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่นทั้งภายในและภายนอกอาคาร					
20.	จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน					
21.	จัดระบบสุขาภิบาลที่ถูกต้องลักษณะ					
22.	จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน					

ข้อที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย						
23.	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร					
24.	จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านตามธรรมชาติของเด็ก					
25.	ติดตามพัฒนาการของเด็กรายบุคคลเป็นระยะ					
26.	ส่งเสริมให้เด็กรับประทานอาหารครบทั้ง 5 หมู่ในปริมาณที่เพียงพอ					
27.	จัดกิจกรรมการดูแลสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน					
28.	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กยอมรับความคิดเห็นและผลงานที่แตกต่างกัน					
29.	จัดกิจกรรมประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารที่หลากหลาย					
30.	จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน					
31.	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายตามความสนใจและถนัด					
32.	จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก					
33.	จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ					
34.	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเพื่อให้การดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง					
35.	จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น					
36.	ประมวลผลข้อมูลพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล					

ข้อที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย						
37.	จัดกิจกรรมที่让孩子แสดงความสามารถให้มีความพร้อมของพัฒนาการทุกด้าน					
38.	ส่งเสริมให้เด็กดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง					
39.	สนับสนุนให้เด็กได้แสดงความสามารถที่เหมาะสมกับวัย					
40.	สนับสนุนให้เด็กเข้าแถวเคารพธงชาติ					
41.	จัดกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็ก					
42.	คัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)					
43.	ติดตามเด็กให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ หากสงสัยว่ามีพัฒนาการล่าช้า					
44.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
45.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยให้เลือกตามความสนใจและถนัด					
46.	จัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านภาษาได้อย่างเหมาะสม					
47.	จัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก					
48.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น					
49.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัวและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น					
50.	จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองที่ดี					

ขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตารางค่าเฉลี่ยผลความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร ☐ ครู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ขนาดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ☐ ขนาดเล็ก (เด็กเล็กไม่เกิน 50 คน) ☐ ขนาดกลาง (เด็กเล็ก 51 – 80 คน) ☐ ขนาดใหญ่ (เด็กเล็ก 81 คนขึ้นไป)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้บริหาร

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1.	ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ตำแหน่งประเภท ☐ วิชาการ ☐ อำนวยการท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ระดับ ☐ ปฏิบัติการ ☐ ชำนาญการ ☐ ต่ำ ☐ กลาง ☐ สูง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ประสบการณ์ในการบริหาร ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ 10 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย								
1.	จัดทำแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ประเมินผลตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
5.	จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	นำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
9.	จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.	จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเป็นระบบอย่างถูกต้องครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11.	จัดทำโครงสร้างคุณสมบัติและอัตรากำลังของบุคลากรอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	ติดตามสนับสนุนการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	ผู้บริหาร/หัวหน้าระดับปฐมวัยบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
14.	อัตรารองครู/ผู้ดูแลเด็กเพียงพอต่อจำนวนเด็กในแต่ละช่วงอายุ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
15.	จัดทำแผนการจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.	ปฏิบัติตามแผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	ประเมินผลการใช้แผนการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18.	นำผลประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
19.	จัดความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่นทั้งภายในและภายนอกอาคาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20.	จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21.	จัดระบบสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22.	จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย								
23.	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24.	จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านตามธรรมชาติของเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25.	ติดตามพัฒนาการของเด็กรายบุคคลเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26.	ส่งเสริมให้เด็กรับประทานอาหารครบทั้ง 5 หมู่ในปริมาณที่เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
27.	จัดกิจกรรมการดูแลสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28.	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กยอมรับความคิดเห็นและผลงานที่แตกต่างกัน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
29.	จัดกิจกรรมประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.	จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31.	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายตามความสนใจและถนัด	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
32.	จัดกิจกรรมเริ่มสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33.	จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34.	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเพื่อให้การดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
35.	จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36.	ประมวลผลข้อมูลพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย								
37.	จัดกิจกรรมที่ให้เด็กแสดงความสามารถให้มีความพร้อมของพัฒนาการทุกด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38.	ส่งเสริมให้เด็กดูแลสุขภาพอนามัยของ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตนเอง							
-------	--	--	--	--	--	--	--

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
39.	สนับสนุนให้เด็กได้แสดงความสามารถที่เหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40.	สนับสนุนให้เด็กเข้าแถวเคารพธงชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41.	จัดกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42.	คัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43.	ติดตามเด็กให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ หากสงสัยว่ามีพัฒนาการล่าช้า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
44.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
45.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยให้เลือกตามความสนใจและถนัด	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
46.	จัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านภาษาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47.	จัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก	+1	0	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
48.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
49.	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัวและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
50.	จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.สรราชัย ชูชีพ	อาจารย์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉวียงหงส์	ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์	ประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรรณปัญญา	อาจารย์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์ ดร.อภิสรศักดิ์ ภาชนะวรรณ	อาจารย์พิเศษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๕/๒๕๖๔

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.สรรัชต์ ชูชีพ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. เล่มการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวมุสดี อินทร์ผาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๒ /๒๕๖๔

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉวียงหงส์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. เล่มการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวสุสติ อินทร์ผาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาช่วย ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๗/๒๕๖๔

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. เล่มการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวผุสดี อินทร์ผาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๗/๒๕๖๔

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. เล่มการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวสุستی อินทร์ผาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๓/๒๕๖๔

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.อภิสรร์ ภาชนะวรรณ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. เล่มการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวผุสดี อินทร์ผาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์
ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการวิจัย

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ ๑๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๕ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวมุสดี อินทร์ผาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้ เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวมุสดี อินทร์ผาย ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

กลุ่มงาน/ฝ่าย	☐ บห	☐ มฐ
	☒ สส	☐ กม
ลงชื่อ	<i>[Signature]</i>	
วันที่	๕ มี.ค. ๒๕๖๔	

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี
ที่..... 4241
ลงวันที่..... ๕ มี.ค. ๒๕๖๔
เวลา.....

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ ๑๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๕ เมษายน ๒๕๖๔

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ..... 1390
วันที่..... ๐๖ มี.ค. ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวสุสติ อินทร์ผาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้ เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวสุสติ อินทร์ผาย ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

[Signature]

(อาจารย์ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ขอความอนุเคราะห์ให้นางสาวสุสดี อินทร์ผาย นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
อิสระกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
และครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี

- เพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ
โปรดลงนามในหนังสือที่เสนอมาร่วมนี้

(นายภคพล โปสยะบุตร)
นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ
๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

นางสาวจตุตินันท์ ตันทรบันฑิตย
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

(นายเพชรรัตน์ เลิศรัตน์)

ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

๑๕ พ.ค. ๖๔

ที่ สป ๐๐๒๓.๓/ว ๑๕๕

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดสระบุรี
ตำบลตะกุด อำเภอเมืองสระบุรี
สป ๑๘๐๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี นายกเทศมนตรีเมืองสระบุรี และท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/๑๑๐
ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์ให้นางสาวสุสติ อินทร์ผาย
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
อิสระกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีพิจารณาแล้ว จึงขอให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นแจ้งสถานศึกษาในสังกัดให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ สำหรับท้องถิ่นอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มีสถานศึกษาในสังกัดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางเพชวรัตน์ เลิศรัตน์)

ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๓๖๓๔ ๐๗๑๘ ต่อ ๑๓

ผู้ประสานงาน นายภคพล โปสยะบุตร โทร.๐๘ ๒๘๖๖ ๗๓๐๔

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์
เก็บข้อมูลในการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/๑๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนราายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๗ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวมุสตี อินทร์ผ่าย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยมีอาจารย์ ดร.ภัศยกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวมุสตี อินทร์ผ่าย ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภัศยกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

กลุ่มงาน/ฝ่าย	☐ บพ	☐ มธ
	☒ สส	☐ กม
	☐ กว	☐ กง
ลงชื่อ	
วันที่	5 พ.ค. ๒๕๖๔	

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี
ที่.....
ลงวันที่ ๕ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา.....

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/๑๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๗ เมษายน ๒๕๖๔

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ 1389
วันที่ ๐๖ พ.ค. ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวมุสตี อินทร์ผ่าย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยมีอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวมุสตี อินทร์ผ่าย ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวมุสตี อินทร์ผาย
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2527
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 33/21 หมู่ที่ 3 ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเทศบาลตำบลหินกอง ตำบลห้วยทราย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเคมีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2555 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) สาขาวิชาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2565 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี